

(ตราของสหกรณ์)

ข้อบังคับชุมนุมสหกรณ์การเกษตร..... จำกัด

พ.ศ.....

ตามมติของที่ประชุมใหญ่ของชุมนุมสหกรณ์การเกษตร.....จำกัด
เมื่อวันที่..... เดือน..... พ.ศ. ได้ลงมติเป็นเอกฉันท์ (หรือด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสองในสาม)
ให้แก้ไขข้อบังคับโดยยกเลิกข้อบังคับชุมนุมสหกรณ์เสียทั้งหมด และให้ใช้ข้อบังคับฉบับนี้แทนซึ่งนายทะเบียน
สหกรณ์ได้รับจดทะเบียนแล้ว มีความดังนี้

ข้อบังคับนี้เรียกว่า “ข้อบังคับชุมนุมสหกรณ์การเกษตร..... จำกัด พ.ศ.....”

ข้อบังคับนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันทีนายทะเบียนสหกรณ์รับจดทะเบียน ให้ยกเลิก
ข้อบังคับชุมนุมสหกรณ์ที่มีอยู่ก่อนข้อบังคับชุมนุมสหกรณ์ฉบับนี้ใช้บังคับ นับแต่วันที่ข้อบังคับชุมนุมสหกรณ์
ฉบับนี้มีผลบังคับใช้

ข้อบังคับ

ชุมนุมสหกรณ์การเกษตร..... จำกัด

หมวด 1

ชื่อ ประเภทและที่ตั้งสำนักงาน

ข้อ 1 ชื่อ ประเภทและที่ตั้งสำนักงาน

ชื่อ ชุมชนสหกรณ์การเกษตร..... จำกัด

ชื่อภาษาอังกฤษ Cooperatives Federation, Limited. (ถ้ามี)¹

อักษรย่อ

ประเภท สหกรณ์การเกษตร

ที่ตั้งสำนักงาน (ใหญ่) เลขที่..... ถนน.....

ตำบล..... อำเภอ.....

จังหวัด..... รหัสไปรษณีย์.....

ที่ตั้งสำนักงาน (สาขา) เลขที่..... ถนน.....

ตำบล..... อำเภอ.....

จังหวัด..... รหัสไปรษณีย์.....

ท้องที่ดำเนินงาน

สหกรณ์อาจย้ายที่ตั้งสำนักงานได้ตามที่คณะกรรมการดำเนินการพิจารณาเห็นสมควร โดยแจ้งให้นายทะเบียนสหกรณ์ กรมส่งเสริมสหกรณ์ และกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ทราบ และให้ดำเนินการแก้ไขเพิ่มเติมข้อบังคับในการประชุมใหญ่คราวต่อไปด้วย

²ตราของชุมนุมสหกรณ์ ตราของชุมนุมสหกรณ์มีรูปลักษณะ ดังนี้

.....
.....
.....

¹ สหกรณ์ใดที่ไม่ประสงค์กำหนดชื่อภาษาอังกฤษก็สามารถเอาออกได้

² ตราของสหกรณ์ที่กำหนดขึ้นถือใช้จริง จะต้องถูกต้องตรงกับที่กำหนดในข้อบังคับ เนื่องจากสหกรณ์มักจะพิมพ์ตราในข้อบังคับเป็นรูปสี่ แต่ตราจริง

ที่ใช้จะมีเพียงสี่เดียว

หมวด 2

วัตถุประสงค์และอำนาจกระทำการ

ข้อ 2 วัตถุประสงค์ ชุมชนสหกรณ์นี้มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจและสังคมของบรรดาสหกรณ์สมาชิก โดยวิธีช่วยตนเองและช่วยเหลือซึ่งกันและกันตามหลักสหกรณ์ รวมทั้งในข้อต่อไปนี้

(1) รวบรวมผลิตผลการเกษตร ผลิตภัณฑ์และบริการของสหกรณ์สมาชิกมาจัดการขายหรือแปรรูปออกขายโดยซื้อหรือรวบรวมผลิตผลจากสหกรณ์สมาชิกก่อนผู้อื่น

(2) เป็นตัวแทนสหกรณ์สมาชิกในการขายผลิตผลหรือผลิตภัณฑ์อย่างอื่น หรือในการซื้อสิ่งของตามความประสงค์ของสหกรณ์สมาชิก

(3) ให้บริการแก่สหกรณ์สมาชิกในการดำเนินงานของชุมนุมสหกรณ์ ซึ่งรวมทั้งการส่งเสริมเกษตรกรรมแผนใหม่ การปรับปรุงบำรุงที่ดิน การจัดระบบส่งน้ำและการใช้ที่ดินเพื่อการผลิตให้มีประสิทธิภาพ

(4) ประกอบกิจการอุตสาหกรรมเพื่อแปรรูปผลิตผล หรือเพื่อผลิตสินค้าที่มีคุณภาพตามความต้องการของตลาด

(5) ส่งเสริมการออมทรัพย์และให้บริการด้านสินเชื่อแก่สหกรณ์สมาชิก

(6) เป็นผู้แทนรักษาผลประโยชน์ร่วมกันของสหกรณ์สมาชิก

ข้อ 3 อำนาจกระทำการ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของชุมนุมสหกรณ์ ให้ชุมนุมสหกรณ์มีอำนาจกระทำการดังต่อไปนี้

(1) จัดให้มียุ้งฉางหรือโรงเรือนการเกษตรเพื่อเก็บรักษาสินค้า หรือรับฝากผลิตผลหรือผลิตภัณฑ์

(2) จัดให้มียานพาหนะขนส่งเครื่องมือ เครื่องจักรกล หรือปศุสัตว์ เกี่ยวกับการผลิตทางเกษตรสำหรับให้บริการแก่สหกรณ์สมาชิกตามความจำเป็น

(3) จัดหาเครื่องมือ อุปกรณ์และวัสดุการเกษตร ตลอดจนเครื่องอุปโภคบริโภคที่จำเป็นมาจำหน่ายแก่สหกรณ์สมาชิก

(4) จัดให้มีโรงงานอุตสาหกรรมเพื่อแปรรูปผลิตผลหรือเพื่อผลิตสินค้าที่มีคุณภาพตามความต้องการของตลาด

(5) จัดหาทุนเพื่อกิจการตามวัตถุประสงค์ของชุมนุมสหกรณ์

(6) ให้เงินกู้หรือสินเชื่อแก่สหกรณ์สมาชิก

(7) รับฝากเงินจากสหกรณ์สมาชิกหรือสหกรณ์อื่น หรือสมาคมอาปนกิจสงเคราะห์

(8) กู้ยืมเงินเพื่อใช้เป็นทุนดำเนินงานของชุมนุมสหกรณ์

(9) ให้สหกรณ์อื่นกู้ยืมเงิน

(10) ซื้อหลักทรัพย์รัฐบาลหรือรัฐวิสาหกิจ

(11) ชื่อหุ้นของสถาบันที่ประกอบธุรกิจอันทำให้เกิดความสะดวกหรือส่งเสริมความเจริญ
แก่กิจการของชุมนุมสหกรณ์โดยได้รับความเห็นชอบจากนายทะเบียนสหกรณ์

(12) ออกตั๋วสัญญาใช้เงิน

(13) ฝากหรือลงทุนอย่างอื่นตามกฎหมายและตามที่คณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่ง
ชาติกำหนด

(14) ค้ำประกันเงินกู้ หรือสินเชื่อของสหกรณ์สมาชิก รวมทั้งการค้ำประกันการให้เช่าซื้อหรือ
ให้ยืมทรัพย์สินอื่นแก่สหกรณ์สมาชิก

(15) รับและจัดการเกี่ยวกับเงินอุดหนุน เงินยกให้ หรือการช่วยเหลืออื่น ๆ ซึ่งชุมนุมสหกรณ์
ได้รับ

(16) จัดให้มีไว้เพื่อขาย หรือแจกจ่ายซึ่งตำรา คู่มือ อนุสาร จุลสาร รายงาน สถิติ หนังสืออื่น
ๆ เครื่องเขียนแบบพิมพ์ ของที่ระลึก และเครื่องใช้ประจำสำนักงานที่เกี่ยวข้องหรือจำเป็นแก่การดำเนินกิจการ
ของสหกรณ์สมาชิก

(17) ประกอบกิจการโรงพิมพ์

(18) จัดให้มีการศึกษาอบรมแก่กรรมการดำเนินการ และเจ้าหน้าที่ของสหกรณ์สมาชิกเพื่อ
เพิ่มพูนความรู้และประสิทธิภาพ

(19) ส่งเสริมการศึกษาและความรู้ทางสหกรณ์

(20) ร่วมมือกับทางราชการ สันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทย ชุมชนสหกรณ์อื่น ขบวนการ
สหกรณ์ทั้งภายในและต่างประเทศ และองค์การระหว่างประเทศ เกี่ยวกับการส่งเสริมและปรับปรุงกิจการของ
ชุมนุมสหกรณ์

(21) กระทำการต่าง ๆ ตามที่อนุญาตไว้ในกฎหมายว่าด้วยสหกรณ์ เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์
ที่กล่าวข้างต้น ทั้งนี้ รวมทั้งการถือกรรมสิทธิ์หรือทรัพย์สินติดครอบครอง ซื้อ แลกเปลี่ยน โอนหรือรับ
โอน เช่าหรือให้เช่า เช่าซื้อหรือให้เช่าซื้อ จำนองหรือรับจำนอง จำนำหรือรับจำนำ ขายหรือจำหน่ายซึ่ง
ทรัพย์สิน ตลอดจนดำเนินการกิจการอย่างอื่น บรรดาที่เกี่ยวกับหรือเนื่องในการจัดให้สำเร็จตามวัตถุประสงค์ด้วย

หมวด 3

ทุน

ข้อ 4 ที่มาของทุน ชุมชนสหกรณ์อาจหาทุนเพื่อดำเนินงานตามวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้

(1) ออกหุ้นโดยวิธีการขายหุ้นให้แก่สหกรณ์สมาชิก

(2) รับฝากเงินตามกฎหมายว่าด้วยสหกรณ์

(3) กู้ยืมเงิน หรือรับเงินจากการออกตั๋วสัญญาใช้เงิน

(4) สะสมทุนสำรองและทุนอื่น ๆ

(5) รับเงินอุดหนุนหรือทรัพย์สินที่มีผู้ยกให้

หุ้น

ข้อ 5 การออกหุ้น ชุมชนสหกรณ์ออกหุ้นได้โดยไม่จำกัดจำนวน มีมูลค่าหุ้นละ³ บาท

ข้อ 6 การถือหุ้น สหกรณ์สมาชิกแต่ละแห่งต้องถือหุ้นในชุมนุมสหกรณ์ดังต่อไปนี้

- (1) ถือหุ้นเมื่อแรกเข้าเป็นสหกรณ์สมาชิกอย่างน้อย 100 หุ้น
- (2) ถือหุ้นเพิ่มขึ้นเป็นรายปีตามจำนวนกำไรสุทธิประจำปีของตน ในอัตราหนึ่งหมื่นบาทต่อหนึ่งหุ้น (เศษของหนึ่งหมื่นบาทให้ตัดทิ้ง) แต่ต้องไม่น้อยกว่าปีละ หุ้น
- (3) ถือหุ้นเพิ่มอีกไม่น้อยกว่าร้อยละยี่สิบของเงินเฉลี่ยคืนที่ได้รับจากชุมนุมสหกรณ์ ตามข้อ

40

นอกจากหุ้นซึ่งสหกรณ์สมาชิกต้องถือตามความในวรรคแรกแล้ว ผู้แทนสหกรณ์สมาชิกอาจขอถือหุ้นในชุมนุมสหกรณ์เพิ่มขึ้นอีกเมื่อใดก็ย่อมทำได้ โดยแสดงความจำนงเป็นหนังสือถึงผู้จัดการ และจะต้องชำระค่าหุ้นนั้นเต็มตามมูลค่าที่ขอถือเพิ่ม

สหกรณ์สมาชิกจะโอนหุ้นซึ่งตนถือให้ผู้อื่นไม่ได้ นอกจากที่กล่าวไว้ในข้อ 10 และจะถอนคืนหุ้นในระหว่างที่ตนเป็นสหกรณ์สมาชิกอยู่ก็ไม่ได้

เมื่อสมาชิกภาพของสหกรณ์สมาชิกสิ้นสุดลง ชุมชนสหกรณ์มีสิทธินำเงินตามมูลค่าหุ้นที่สหกรณ์สมาชิกมีอยู่มาหักกลบลบหนี้ที่สหกรณ์สมาชิกผูกพันต้องชำระหนี้แก่ชุมนุมสหกรณ์ได้ และให้ชุมนุมสหกรณ์มีฐานะเป็นเจ้าหนี้บริมสิทธิพิเศษเหนือเงินค่าหุ้นนั้น

ข้อ 7 การชำระค่าหุ้น สหกรณ์สมาชิกต้องส่งชำระค่าหุ้นแต่ละหุ้นเต็มมูลค่าให้เสร็จสิ้นในคราวเดียวในวันลงลายมือชื่อในทะเบียนสมาชิก หรือเมื่อให้ถือเพิ่ม หรือภายในระยะเวลาที่คณะกรรมการดำเนินการกำหนด

ถ้าสหกรณ์สมาชิกรายใดไม่ชำระค่าหุ้นตามกำหนด และชุมนุมสหกรณ์ได้ให้คำเตือนแล้วยังไม่ชำระ ให้คณะกรรมการดำเนินการของชุมนุมสหกรณ์มีอำนาจหักเงินค่าผลผลิต หรือผลิตภัณฑ์ หรือเงินอื่นใดที่ชุมนุมสหกรณ์จะจ่ายให้แก่สหกรณ์สมาชิคนั้น เพื่อชำระค่าหุ้นดังกล่าวได้

ข้อ 8 การแจ้งยอดจำนวนหุ้น ชุมชนสหกรณ์จะทำหนังสือแจ้งยอดจำนวนหุ้นและมูลค่าหุ้นที่สหกรณ์สมาชิกถือ ให้สหกรณ์สมาชิกแต่ละแห่งทราบทุกสิ้นปีทางบัญชี

ข้อ 9 ใบหุ้น ชุมชนสหกรณ์จะออกใบหุ้นสำหรับหุ้นหนึ่ง หรือหลายหุ้นที่สหกรณ์สมาชิกถือและชำระเต็มมูลค่าแล้ว มอบให้สหกรณ์สมาชิคนั้น ๆ ยึดถือไว้เป็นหลักฐาน

³ เปลี่ยนแปลงมูลค่าได้ตามความเหมาะสม และสัมพันธ์ข้อ 6 (2)

ถ้าใบหุ้นของสหกรณ์สมาชิกรายใดสูญหายหรือชำรุด และสหกรณ์สมาชิกนั้นประสงค์ให้ชุมนุมสหกรณ์ออกใบหุ้นให้ใหม่ ก็ให้ยื่นคำขอเป็นหนังสือถึงชุมนุมสหกรณ์ พร้อมทั้งต้องชำระค่าธรรมเนียมสำหรับใบหุ้นใบใหม่ให้แก่ชุมนุมสหกรณ์ฉบับละ บาท

ข้อ 10 การโอนหุ้น การโอนหุ้นซึ่งสหกรณ์สมาชิกถืออยู่ในชุมนุมสหกรณ์จะทำได้แต่โดยเงื่อนไขดังต่อไปนี้

- (1) หุ้นที่จะโอนนั้นต้องชำระเต็มมูลค่าแล้ว
- (2) สหกรณ์สมาชิกผู้โอนไม่มีหนี้สินอยู่ต่อชุมนุมสหกรณ์
- (3) ผู้รับโอนต้องเป็นสหกรณ์สมาชิกในชุมนุมสหกรณ์ หรือสหกรณ์ซึ่งสมัครเป็นสมาชิกและ

คณะกรรมการดำเนินการตกลงรับเข้าเป็นสมาชิกแล้ว หรือโอนให้แก่ชุมนุมสหกรณ์

การโอนหุ้นต้องทำเป็นหนังสือตามแบบที่ชุมนุมสหกรณ์กำหนดไว้ โดยลงลายมือชื่อผู้โอนและผู้รับโอน พร้อมกับจัดให้มีพยานอย่างน้อยสองคนรับรองลายมือชื่อนั้น ๆ

เมื่อผู้จัดการได้สอบสวนพิจารณาปรากฏว่า การโอนหุ้นได้กระทำโดยถูกต้องและครบถ้วนตามเงื่อนไขดังกล่าวข้างต้นก็ให้ชุมนุมสหกรณ์รับจดทะเบียนการโอนหุ้น เมื่อได้จดทะเบียนการโอนให้แล้ว การโอนหุ้นนั้น ๆ จึงเป็นอันสมบูรณ์

ในการจดทะเบียนการโอนหุ้น ต้องเสียค่าธรรมเนียมให้แก่ชุมนุมสหกรณ์รายละ บาท

ข้อ 11 การแจ้งความจำนงเพื่อโอนหุ้น สหกรณ์สมาชิกซึ่งประสงค์จะโอนหุ้นโดยถูกต้องตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในข้อ 10 แต่ไม่อาจหาสหกรณ์สมาชิกผู้รับโอนได้ จะแจ้งความจำนงเป็นหนังสือเพื่อโอนหุ้นไว้ต่อชุมนุมสหกรณ์ก็ได้ เพื่อชุมนุมสหกรณ์จะจัดให้สหกรณ์สมาชิกอื่นถือหุ้นจำนวนซึ่งรับโอนไว้นั้นจนหมดก่อนการออกหุ้นใหม่

หมวด 4

การดำเนินงาน

ข้อ 12 การลงลายมือชื่อแทนชุมนุมสหกรณ์ การลงลายมือชื่อแทนชุมนุมสหกรณ์เพื่อให้มีผลผูกพันชุมนุมสหกรณ์ในกิจการอันเกี่ยวกับบุคคลภายนอก เว้นแต่จะกำหนดไว้เป็นพิเศษตามข้อบังคับนี้ ให้ปฏิบัติดังนี้

(1) หนังสือกู้ยืมซึ่งชุมนุมสหกรณ์เป็นผู้กู้ยืม ตลอดจนการเบิกหรือรับเงินกู้ การจำนองซึ่งชุมนุมสหกรณ์เป็นผู้จำนอง การถอนเงินฝากของชุมนุมสหกรณ์ และในนิติกรรมอื่น ๆ จะต้องลงลายมือชื่อของประธานกรรมการ หรือรองประธานกรรมการ หรือเลขานุการ หรือเหรัญญิก หรือกรรมการผู้ที่คณะกรรมการดำเนินการมอบหมาย หรือผู้จัดการ รวมสองคน

(2) การรับฝากเงิน ใบรับเงิน ใบหุ้น และเอกสารทั้งปวงนอกจากที่กล่าวไว้ใน (1) ข้างบนนี้ จะต้องลงลายมือชื่อของผู้จัดการ และหรือผู้ได้รับมอบหมายตามที่คณะกรรมการดำเนินการกำหนด

อนึ่ง ในใบหุ้น หนังสือกู้ยืมซึ่งชุมนุมสหกรณ์เป็นผู้กู้ยืม ใบรับเงิน และตัวสัญญาใช้เงินของชุมนุมสหกรณ์นั้น ต้องประทับตราของชุมนุมสหกรณ์ (ถ้ามี) เป็นสำคัญด้วย

การกู้ยืมเงินหรือการค้าประกัน

ข้อ 13 วงเงินการกู้ยืมเงินหรือวงเงินการค้าประกัน ให้ที่ประชุมใหญ่กำหนดวงเงินการกู้ยืมหรือการค้าประกันสำหรับปีหนึ่ง ๆ ไว้ตามที่จำเป็นและสมควรแก่การดำเนินงาน วงเงินซึ่งกำหนดดังว่านี้ ต้องได้รับความเห็นชอบจากนายทะเบียนสหกรณ์

ข้อ 14 การกู้ยืมเงินหรือการค้าประกัน ชุมชนสหกรณ์อาจกู้ยืมเงิน หรือออกตัวสัญญาใช้เงิน หรือโดยวิธีอื่นใด สำหรับใช้เป็นทุนดำเนินงานตามวัตถุประสงค์ได้ตามที่คณะกรรมการดำเนินการเห็นสมควร ทั้งนี้ จะต้องอยู่ภายในวงเงินการกู้ยืมหรือการค้าประกันประจำปีตามข้อ 13

ข้อ 15 การค้าประกัน ชุมชนสหกรณ์อาจค้าประกันเงินกู้ให้แก่สหกรณ์สมาชิกได้ตามที่คณะกรรมการดำเนินการเห็นสมควร ทั้งนี้ จะต้องอยู่ภายในวงเงินค้าประกันตามข้อ 13

การรับฝากเงิน

ข้อ 16 การรับฝากเงิน ชุมชนสหกรณ์อาจรับฝากเงินประเภทออมทรัพย์ หรือประเภทประจำจากสหกรณ์สมาชิกหรือสหกรณ์อื่น ทั้งนี้ ตามระเบียบของสหกรณ์ที่ได้รับความเห็นชอบจากนายทะเบียนสหกรณ์

ข้อกำหนดเกี่ยวกับการรับฝาก ดอกเบี้ย การถอนเงินฝาก และข้อกำหนดอื่น ๆ ว่าด้วยเงินฝากทุกประเภท ให้เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในระเบียบของชุมนุมสหกรณ์ที่ได้รับความเห็นชอบจากนายทะเบียนสหกรณ์

ให้ชุมนุมสหกรณ์ดำรงสินทรัพย์สภาพคล่องตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

การให้เงินกู้

ข้อ 17 การให้เงินกู้ ชุมชนสหกรณ์อาจให้เงินกู้ได้แก่

- (1) สหกรณ์สมาชิกของชุมนุมสหกรณ์
- (2) สหกรณ์อื่น

การให้เงินกู้แก่สหกรณ์สมาชิคนั้น ให้คณะกรรมการดำเนินการมีอำนาจพิจารณาวินิจฉัยให้เงินกู้ได้ตามข้อบังคับนี้ และตามระเบียบของชุมนุมสหกรณ์

ข้อกำหนดต่าง ๆ เกี่ยวกับประเภทและจำกัดแห่งเงินกู้ ตลอดจนหลักเกณฑ์การพิจารณาวินิจฉัยให้เงินกู้ หลักประกันสำหรับเงินกู้ ลำดับแห่งการให้เงินกู้ เงินงวดชำระหนี้สำหรับเงินกู้ การกำหนดอัตราดอกเบี้ย

เงินกู้ การควบคุมหลักประกัน การเรียกคืนเงินกู้ และข้อกำหนดอื่น ๆ ว่าด้วยการให้เงินกู้สหกรณ์สมาชิกรู้ให้ เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในระเบียบของชุมนุมสหกรณ์

การให้เงินกู้แก่สหกรณ์อื่นนั้น คณะกรรมการดำเนินการจะพิจารณาให้กู้ได้ต่อเมื่อชุมนุมสหกรณ์ มีเงินทุนเหลือจากการให้เงินกู้แก่สหกรณ์สมาชิกแล้ว และเป็นไปตามระเบียบที่ได้รับความเห็นชอบจาก นายทะเบียนสหกรณ์

สหกรณ์สมาชิก หรือสหกรณ์อื่นซึ่งประสงค์ขอกู้เงินจากชุมนุมสหกรณ์นี้ ต้องเสนอคำขอกู้เงินตาม แบบและระเบียบของชุมนุมสหกรณ์ที่กำหนดไว้

การรวบรวมผลผลิตหรือผลิตภัณฑ์ จากบรรดาสหกรณ์สมาชิก เพื่อขายหรือแปรรูปออกขาย

ข้อ 18 การรวบรวมผลผลิตหรือผลิตภัณฑ์จากบรรดาสหกรณ์สมาชิกเพื่อขายหรือแปรรูปออกขาย ในการรวบรวมผลผลิตหรือผลิตภัณฑ์จากบรรดาสหกรณ์สมาชิกเพื่อขายหรือแปรรูปออกขายทั้งภายใน ประเทศและต่างประเทศเพื่อให้ได้ราคาดีขึ้นนั้น ให้คณะกรรมการดำเนินการหรือผู้จัดการติดตามความ เคลื่อนไหวและความต้องการของตลาดและราคา ตลอดจนพิจารณาดำเนินการโดยรอบคอบ ซึ่งชุมนุมสหกรณ์ อาจจะไม่เลือกดำเนินการ โดยวิธีดังต่อไปนี้

- (1) รวบรวมโดยวิธีกงสี
- (2) รับซื้อขาด
- (3) รับฝากขาย
- (4) รับเป็นตัวแทนหรือตัวแทนค้าต่าง
- (5) วิธีอื่นใดตามระเบียบที่ชุมนุมสหกรณ์กำหนด

ในการรวบรวมผลผลิตหรือผลิตภัณฑ์ดังกล่าว ชุมนุมสหกรณ์จะดำเนินการได้ตามระเบียบที่ชุมนุม สหกรณ์กำหนด รวมทั้งจัดให้มีการคัดชนิดและการปรับปรุงคุณภาพ สำหรับราคาสหกรณ์หรือผลิตภัณฑ์ ที่รวบรวมนั้น ให้กำหนดตามคุณภาพของผลผลิตหรือผลิตภัณฑ์ที่ซื้อขายกันในท้องถิ่นเวลานั้นเป็นเกณฑ์

อนึ่ง ชุมนุมสหกรณ์อาจซื้อผลผลิตหรือผลิตภัณฑ์จากสหกรณ์สมาชิกก่อนผู้อื่นมาเพื่อขายหรือแปรรูป ออกขายได้เท่าที่จำเป็นแก่การดำเนินการ

ทั้งนี้ ให้คณะกรรมการดำเนินการเป็นผู้พิจารณาดำเนินการเท่าที่เห็นสมควร หรือมอบให้ผู้จัดการ เป็นผู้ดำเนินการแทนโดยอยู่ในความควบคุมดูแลของคณะกรรมการดำเนินการก็ได้ แต่ต้องคำนึงถึงประโยชน์ ของสหกรณ์สมาชิกเป็นลำดับแรก

การเป็นตัวแทนของสหกรณ์สมาชิกในการขายหรือการซื้อ

ข้อ 19 การเป็นตัวแทนของสหกรณ์สมาชิกในการขายหรือการซื้อ ชุมนุมสหกรณ์อาจทำหน้าที่ เป็นตัวแทนของบรรดาสหกรณ์สมาชิกในการขายผลผลิตหรือผลิตภัณฑ์ หรือเป็นตัวแทนในการสั่งซื้อสิ่งของ

ตามความต้องการของสหกรณ์สมาชิกได้ โดยชุมนุมสหกรณ์จะคิดค่าธรรมเนียมในการเป็นตัวแทนดังกล่าวได้ตามที่เห็นสมควร แต่ทั้งนี้ต้องเป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการดำเนินการกำหนด

การจัดหาสินค้ามาจำหน่าย

ข้อ 20 หลักและวิธีการ ชุมชุมสหกรณ์จะทำหน้าที่เป็นแหล่งกลาง และอำนวยความสะดวกในการจัดหาสินค้าและบริการอื่นมาจำหน่ายให้ตามความต้องการของสหกรณ์สมาชิก

ข้อ 21 การจัดหาสินค้าหรือบริการ ชุมชุมสหกรณ์จะพิจารณาจัดหาสินค้าหรือบริการที่อยู่ในความต้องการของสหกรณ์สมาชิกรายจำหน่าย ซึ่งอาจจัดหาจากแหล่งผลิตทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ หรือรับเป็นตัวแทนจำหน่ายสินค้า หรือทำสัญญาผลิตสินค้ากับโรงงานภายในประเทศหรือต่างประเทศ หรือพิจารณาจัดตั้งโรงงานผลิตสินค้าเองก็ได้

ข้อ 22 ประเภทสินค้าหรือบริการ ชุมชุมสหกรณ์จะจัดหาเครื่องมือ เครื่องจักรกล เครื่องอุปกรณ์ และวัสดุทางการเกษตร ตลอดจนสินค้าอุปโภคบริโภคอันจำเป็นมาจำหน่ายให้ตามความต้องการของสหกรณ์สมาชิก นอกจากนี้ชุมนุมสหกรณ์อาจขายสินค้าหรือบริการแก่สหกรณ์อื่นที่มีใช้สหกรณ์สมาชิกหรือขายให้แก่บุคคลภายนอกก็ได้ แต่ต้องคำนึงถึงประโยชน์ของสหกรณ์สมาชิกเป็นลำดับแรก

การให้บริการกิจการทางเกษตรกรรม

ข้อ 23 การส่งเสริมเกษตรกรรมแผนใหม่ ในการส่งเสริมเกษตรกรรมแผนใหม่ เพื่อให้ผลิตผลหรือผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรมีต้นทุนการผลิตต่ำ คุณภาพดี สามารถจำหน่ายได้ง่ายและได้ราคาคืนนั้น ชุมชุมสหกรณ์อาจให้บริการแก่สหกรณ์สมาชิกได้ ดังต่อไปนี้

(1) จัดหาพันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ชนิดดี มีความเหมาะสมและอยู่ในความต้องการมาจำหน่ายให้แก่สหกรณ์สมาชิก หรือให้คำแนะนำเกี่ยวกับการผลิต การเพาะเลี้ยง การบำรุงรักษา การเก็บเกี่ยว การรักษาคุณภาพและอื่น ๆ ที่จำเป็น สำหรับการผลิตสินค้าทางการเกษตรแต่ละชนิดตามที่ตลาดต้องการ

(2) ให้คำแนะนำแก่สหกรณ์สมาชิกเกี่ยวกับการลงทุน การใช้เครื่องมือทุนแรง และการมีอุปกรณ์ทางการเกษตรอันเหมาะสม เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการผลิต ตลอดจนจัดหาเครื่องมือและอุปกรณ์ดังกล่าวมาไว้เพื่อขายหรือให้เช่า หรือร่วมลงทุนกับสหกรณ์สมาชิกในการจัดหาเครื่องมือทุนแรงนั้น ๆ มาไว้สำหรับให้บริการแก่สหกรณ์สมาชิกรายอื่น ๆ

กำหนดแผนการเกี่ยวกับการส่งเสริมการผลิตของสหกรณ์สมาชิก ให้สอดคล้องกับการจำหน่าย รวมทั้งปริมาณ คุณภาพ และราคา โดยกำหนดให้มีการรวบรวมหรือรับซื้อผลิตผลทางการเกษตรแต่ละชนิดจาก

สหกรณ์สมาชิกแต่ละรายไว้ล่วงหน้าตามฤดูกาล รวมทั้งกำหนดคุณภาพและราคาที่จะได้รับให้สหกรณ์สมาชิกทราบก่อนทำการผลิต

ข้อ 24 การปรับปรุงบำรุงที่ดิน ชุมชนสหกรณ์อาจให้บริการเกี่ยวกับการบุกเบิกที่ดินปรับปรุงพื้นที่ ยกร่อง หรือเตรียมที่ดิน ให้เหมาะสมแก่การเพาะปลูกแก่สมาชิกของสหกรณ์ซึ่งเป็นสมาชิกของชุมนุมสหกรณ์ โดยการจัดหาเครื่องมือมาให้บริการและเรียกเก็บค่าธรรมเนียมได้ตามระเบียบที่ชุมนุมสหกรณ์กำหนด

นอกจากนี้ชุมนุมสหกรณ์จะให้บริการเกี่ยวกับการตรวจสอบคุณภาพของที่ดิน ตลอดจนให้คำแนะนำ เกี่ยวกับการบำรุงรักษาและการใช้ปุ๋ยให้เหมาะสมกับที่ดินสำหรับพืชแต่ละชนิด พร้อมกับจัดจำหน่ายปุ๋ยให้ เหมาะสมกับความต้องการ

ข้อ 25 การจัดระบบส่งน้ำ ชุมชนสหกรณ์อาจให้บริการในด้านการส่งเสริมการชลประทานหรือการจัดระบบส่งน้ำเพื่อการเพาะปลูกแก่สหกรณ์สมาชิก เพื่อให้การผลิตพืชผลทางการเกษตรเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพได้โดย

(1) จัดหาแหล่งน้ำ หรือกำหนดแผนการเกี่ยวกับการใช้น้ำจากแหล่งน้ำต่าง ๆ ให้สอดคล้อง กับโครงการชลประทานหรือแหล่งน้ำธรรมชาติในท้องถิ่น รวมทั้งให้คำแนะนำแก่สหกรณ์สมาชิกในการติดตั้ง เครื่องสูบน้ำ หรือสร้างเหมืองฝายเพื่อชักน้ำจากแหล่งต่าง ๆ

(2) จัดให้มีการสำรวจและกำหนดแผนผังระบบการส่งน้ำ การใช้น้ำและการระบายน้ำให้ เหมาะสมแก่พื้นที่เพาะปลูก ตลอดจนอำนวยความสะดวกในการใช้เครื่องมือทุ่นแรง เพื่อจัดระบบ ส่งน้ำดังกล่าว หรือเพื่อสร้างคันนาคุน้ำตามกฎหมาย

(3) จัดทำ หรือจัดหาเครื่องมือและอุปกรณ์เกี่ยวกับการท่อน้ำ และการระบายน้ำไว้ให้เช่า หรือขายให้แก่สหกรณ์สมาชิกได้ตามความจำเป็น

(4) ในกรณีที่สหกรณ์สมาชิกไม่มีวัตถุประสงค์ในการจัดระบบส่งน้ำโดยตรง หรือยังไม่พร้อม ที่จะดำเนินการในเรื่องดังกล่าว หากประสงค์จะให้ชุมนุมสหกรณ์ดำเนินการแทนให้ก็สามารถทำได้ โดย ชุมชนสหกรณ์จะเข้าทำการสำรวจและจัดทำธุรกิจเกี่ยวกับการจัดระบบส่งน้ำ และเรียกเก็บเงินค่าน้ำจาก สมาชิกของสหกรณ์ซึ่งเป็นสมาชิกของชุมนุมสหกรณ์ได้ ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามระเบียบที่ชุมนุมสหกรณ์กำหนด

การประกอบอุตสาหกรรม

ข้อ 26 การจัดตั้งโรงงานอุตสาหกรรม เพื่อให้การขายผลิตผลของสหกรณ์สมาชิกได้ราคาดีขึ้น หรือ ให้การจัดหาสินค้าเป็นไปโดยประหยัด ชุมชนสหกรณ์อาจดำเนินการจัดตั้งโรงงานขึ้นเพื่อประกอบการ อุตสาหกรรมต่าง ๆ เพื่อประโยชน์ของสหกรณ์สมาชิก ดังต่อไปนี้

(1) จัดตั้งโรงงานการแปรรูปผลิตผลประเภทต่าง ๆ

(2) จัดตั้งโรงงานคัดชนิด บรรจุหีบห่อ หรือจัดทำหีบห่อเครื่องบรรจุ

(3) จัดตั้งโรงงานผลิตอาหารสัตว์ เครื่องมือเกษตรกรรม เครื่องอุปโภคบริโภค หรือสินค้าประเภทอื่น ๆ

การสร้างยุ้งฉางและการรับฝากผลิตผล

ข้อ 27 การสร้างยุ้งฉาง เพื่อให้การรวบรวม การซื้อ การขายผลิตผล และสินค้าอื่น ๆ ได้รับความสะดวก ชุมชุมสหกรณ์อาจให้คำแนะนำหรือร่วมมือกับสหกรณ์สมาชิก ในการจัดให้มีหรือสร้างยุ้งฉางสำหรับเก็บพืชผลหรือสินค้าต่าง ๆ ในท้องที่แห่งใดแห่งหนึ่ง เพื่อเก็บหรือรับฝากผลิตผล อุปกรณ์การเกษตรหรือสินค้าได้ตามความเหมาะสม

ข้อ 28 การรับฝากผลิตผล ผลิตผลของสหกรณ์สมาชิกที่ยังมิได้ตกลงขาย หรือยังมิได้มอบให้ชุมนุมสหกรณ์ขายนั้น สหกรณ์สมาชิกอาจรวบรวมและฝากไว้กับชุมนุมสหกรณ์ได้ โดยชุมนุมสหกรณ์อาจสร้างหรือเช่า หรือจัดหาสถานที่สำหรับเก็บพืชผลไว้ในแหล่งที่อาจขายหรือขนส่งได้ง่าย เพื่อรับฝากผลิตผลนั้นไว้แล้ว คิดค่าธรรมเนียมการฝากจากสหกรณ์สมาชิก

ข้อกำหนดเกี่ยวกับการรับฝากผลิตผล การส่งมอบ การตรวจนับ การเก็บรักษา การขนถ่าย และการชำระค่าธรรมเนียม รวมทั้งวิธีการที่จะนำผลิตผลที่รับฝากออกขาย โอน หรือใช้เป็นประกัน ให้เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในระเบียบของชุมนุมสหกรณ์

การจำหน่ายเครื่องเขียนแบบพิมพ์และของใช้ในสำนักงานสหกรณ์

ข้อ 29 การจำหน่ายเครื่องเขียนแบบพิมพ์และของใช้ในสำนักงาน ชุมชุมสหกรณ์อาจจัดทำหรือจัดจำหน่ายเครื่องเขียนแบบพิมพ์และของใช้สำนักงานแก่สหกรณ์ที่มีความต้องการได้ตามระเบียบที่ชุมนุมสหกรณ์กำหนด

การรับเงินอุดหนุนหรือทรัพย์สิน

ข้อ 30 การรับเงินอุดหนุนหรือทรัพย์สิน เพื่อประโยชน์ตามวัตถุประสงค์ของชุมนุมสหกรณ์ ชุมชุมสหกรณ์อาจรับความช่วยเหลือทางการเงิน โดยรับเงินอุดหนุนหรือทรัพย์สินจากทางราชการ หรือหน่วยงานต่างประเทศ หรือบุคคลอื่นใดได้

การฝากหรือลงทุนเงินของชุมนุมสหกรณ์

ข้อ 31 การฝากหรือลงทุนเงินของชุมนุมสหกรณ์ เงินของชุมนุมสหกรณ์นั้นชุมนุมสหกรณ์อาจฝากหรือลงทุนได้ตามที่กำหนดไว้ในวัตถุประสงค์ของชุมนุมสหกรณ์ภายใต้กฎหมายว่าด้วยสหกรณ์ และตามที่คณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติกำหนด โดยให้คำนึงถึงความมั่นคงและประโยชน์สูงสุดที่ชุมนุมสหกรณ์หรือสหกรณ์สมาชิกจะได้รับ

การเงินและการบัญชีของชุมนุมสหกรณ์

ข้อ 32 การเงินของชุมนุมสหกรณ์ คณะกรรมการดำเนินการต้องดำเนินการในทางอันสมควร เพื่อให้การเงินของชุมนุมสหกรณ์เป็นไปโดยเรียบร้อย และเกิดประโยชน์แก่ชุมนุมสหกรณ์ซึ่งรวมทั้งในข้อต่อไป

(1) การรับจ่ายและเก็บรักษาเงินของชุมนุมสหกรณ์ให้เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในระเบียบของชุมนุมสหกรณ์

(2) การรับจ่ายเงินของชุมนุมสหกรณ์ต้องกระทำที่สำนักงานของชุมนุมสหกรณ์เท่านั้น เว้นแต่กรณีอื่นจำเป็นที่ไม่อาจปฏิบัติได้ ให้คณะกรรมการดำเนินการพิจารณากำหนดวิธีปฏิบัติได้ตามที่เห็นสมควร

ข้อ 33 การบัญชีของชุมนุมสหกรณ์ ให้ชุมนุมสหกรณ์จัดให้มีการทำบัญชีตามแบบและรายการที่นายทะเบียนสหกรณ์กำหนด และเก็บรักษาบัญชีและเอกสารประกอบการลงบัญชีไว้ที่สำนักงานชุมนุมสหกรณ์ภายในระยะเวลาที่นายทะเบียนสหกรณ์กำหนด

ให้บันทึกรายการในบัญชีเกี่ยวกับกระแสเงินสดของชุมนุมสหกรณ์ในวันที่เกิดเหตุขึ้น สำหรับเหตุอื่นที่ไม่เกี่ยวกับกระแสเงินสด ให้บันทึกรายการในสมุดบัญชีภายในสามวันนับแต่วันที่มีเหตุอันจะต้องบันทึกรายการนั้น และการลงบัญชีต้องมีเอกสารประกอบการลงบัญชีที่สมบูรณ์โดยครบถ้วน

ให้ชุมนุมสหกรณ์จัดทำงบการเงินประจำปีทุกรอบปีทางบัญชีของสหกรณ์ ซึ่งต้องมีรายการแสดงสินทรัพย์ หนี้สิน และทุนของสหกรณ์ กับทั้งบัญชีกำไรขาดทุนตามแบบที่นายทะเบียนสหกรณ์กำหนด

วันสิ้นปีทางบัญชีของชุมนุมสหกรณ์ให้สิ้นสุด ณ วันที่.....⁴ ของทุกปี

ข้อ 34 การเสนองบการเงินประจำปีต่อที่ประชุมใหญ่ คณะกรรมการดำเนินการต้องนำเสนองบการเงินประจำปี ซึ่งผู้สอบบัญชีได้ตรวจสอบและรับรองแล้วเพื่ออนุมัติในที่ประชุมใหญ่ ภายในหนึ่งร้อยห้าสิบวันนับแต่วันสิ้นปีทางบัญชี

ให้ชุมนุมสหกรณ์ส่งสำเนางบการเงินประจำปีทีเสนอต่อที่ประชุมใหญ่นั้นไปยังผู้แทนสหกรณ์สมาชิกทุกคน และให้เปิดเผยไว้ ณ สำนักงานของชุมนุมสหกรณ์ก่อนวันประชุมใหญ่น้อยกว่าเจ็ดวัน

คณะกรรมการดำเนินการต้องจัดทำรายงานประจำปีแสดงผลการดำเนินงานของสหกรณ์เสนอต่อที่ประชุมใหญ่ในคราวที่เสนองบการเงินประจำปี และส่งสำเนารายงานประจำปีกับงบการเงินประจำปีไปยังนายทะเบียนสหกรณ์ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่มีการประชุมใหญ่

อนึ่ง ชุมนุมสหกรณ์ต้องเก็บรักษารายงานประจำปีแสดงผลการดำเนินงาน งบการเงินประจำปี พร้อมทั้งระเบียบ ข้อบังคับ และกฎหมายว่าด้วยสหกรณ์ไว้ ณ สำนักงานของชุมนุมสหกรณ์เพื่อให้สมาชิกขอตรวจดูได้โดยไม่ต้องเสียค่าธรรมเนียม

⁴ ระบุวันที่ให้ชัดเจน เช่น วันที่ 31 ธันวาคม เป็นต้น

ข้อ 35 ทะเบียนและเอกสารของชุมนุมสหกรณ์⁵ ให้ชุมนุมสหกรณ์ต้องจัดทำทะเบียนสมาชิก ทะเบียนหุ้น ทะเบียนสินค้า และทะเบียนอื่น ๆ ตลอดจนรายการการประชุมใหญ่ การประชุมคณะกรรมการ ดำเนินการ การประชุมคณะกรรมการอื่น ตามที่คณะกรรมการดำเนินการเห็นสมควรให้มีขึ้น

ชุมนุมสหกรณ์ต้องส่งสำเนาทะเบียนสมาชิกและทะเบียนหุ้นต่อนายทะเบียนสหกรณ์ ตามแบบที่ นายทะเบียนสหกรณ์กำหนดภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่จัดทะเบียน

ชุมนุมสหกรณ์ต้องรายงานการเปลี่ยนแปลงรายการในทะเบียนสมาชิกหรือทะเบียนหุ้น ต่อนายทะเบียนสหกรณ์ตามแบบที่นายทะเบียนสหกรณ์กำหนดภายในสามสิบวันนับแต่วันสิ้นปีทางบัญชีของ ชุมชุมสหกรณ์

ผู้แทนสหกรณ์สมาชิกอาจขอตรวจดูเอกสารตามวรรคแรกได้ ณ สำนักงานของชุมนุมสหกรณ์ ในระหว่างเวลาทำงาน แต่จะดูบัญชีหรือทะเบียนเกี่ยวกับเงินค่าหุ้น เงินฝาก หรือเงินกู้ของสหกรณ์สมาชิกอื่น ไม่ได้ นอกจากได้รับความยินยอมเป็นหนังสือของสหกรณ์สมาชิคนั้น และได้รับอนุญาตจากผู้จัดการก่อน

ข้อ 36 กฎหมายและข้อบังคับ ให้ชุมนุมสหกรณ์จัดให้มีพระราชบัญญัติสหกรณ์ และกฎกระทรวง ออกตามความในพระราชบัญญัติสหกรณ์ซึ่งคงใช้อยู่ กับข้อบังคับ และระเบียบของชุมนุมสหกรณ์นี้ไว้ ณ สำนักงานของชุมนุมสหกรณ์ ผู้แทนสหกรณ์สมาชิกอาจขอตรวจดูได้ โดยไม่ต้องเสียค่าธรรมเนียม

การตรวจสอบบัญชีและการกำกับดูแลสหกรณ์

ข้อ 37 การตรวจสอบบัญชี บัญชีของชุมนุมสหกรณ์นั้นต้องได้รับการตรวจสอบอย่างน้อยปีละครั้ง ตามมาตราฐานการสอบบัญชีที่รับรองทั่วไปและตามระเบียบที่กรมตรวจบัญชีสหกรณ์กำหนด โดยผู้สอบบัญชีซึ่ง กรมตรวจบัญชีสหกรณ์แต่งตั้ง

ข้อ 38 การกำกับดูแลสหกรณ์ นายทะเบียนสหกรณ์ รองนายทะเบียนสหกรณ์ ผู้ตรวจการสหกรณ์ ผู้สอบบัญชีหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งนายทะเบียนสหกรณ์มอบหมาย มีอำนาจออกคำสั่งเป็นหนังสือให้คณะกรรมการดำเนินการ คณะกรรมการอื่น ๆ ผู้ตรวจสอบกิจการ ผู้จัดการ เจ้าหน้าที่และผู้แทนสหกรณ์ สมาชิก ของชุมนุมสหกรณ์ มาชี้แจงข้อเท็จจริงเกี่ยวกับกิจการของชุมนุมสหกรณ์ หรือให้ส่งเอกสารเกี่ยวกับการดำเนินงานหรือรายการประชุมของชุมนุมสหกรณ์ได้ ทั้งอาจเรียกและเข้าร่วมประชุมใหญ่ หรือประชุมคณะกรรมการดำเนินการ หรือประชุมคณะกรรมการอื่น ๆ ตลอดจนตรวจสอบสรรพสมุดบัญชี ทะเบียน เอกสาร และใบสำคัญต่าง ๆ ของชุมนุมสหกรณ์ได้

ทั้งนี้ ให้ผู้ซึ่งเกี่ยวข้องตามความในวรรคแรกอำนวยความสะดวกและชี้แจงข้อความในเรื่องเกี่ยวกับ กิจการของชุมนุมสหกรณ์ให้ทราบตามความประสงค์

⁵ ตามระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ ว่าด้วยการจัดทำทะเบียนสมาชิกและทะเบียนหุ้นของสหกรณ์ พ.ศ. 2564

ข้อ 39 การส่งรายการ หรือรายงาน ให้ชุมนุมสหกรณ์ต้องส่งรายการ หรือรายงานเกี่ยวกับกิจการของชุมนุมสหกรณ์ต่อหน่วยงานที่กำกับดูแลตามแบบรายการและระยะเวลาที่หน่วยงานนั้นหรือตามที่กฎหมายกำหนดไว้

กำไรสุทธิประจำปี

ข้อ 40 การจัดสรรกำไรสุทธิประจำปี เมื่อสิ้นปีทางบัญชีและได้ปิดบัญชีตามมาตรฐานการสอบบัญชีที่รับรองทั่วไปและระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์แล้ว ปรากฏว่าชุมนุมสหกรณ์มีกำไรสุทธิประจำปี ให้จัดสรรเป็นทุนสำรองไม่น้อยกว่าร้อยละสิบของกำไรสุทธิ และเป็นค่าบำรุงสันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทยตามอัตราที่กำหนดในกฎกระทรวง

กำไรสุทธิประจำปีที่เหลือจากการจัดสรรตามความในวรรคก่อนนั้น ที่ประชุมใหญ่อาจจัดสรรได้ดังต่อไปนี้

(1) เป็นเงินปันผลตามหุ้นที่ชำระแล้วให้แก่สหกรณ์สมาชิก แต่ต้องไม่เกินอัตราที่กำหนดในกฎกระทรวง โดยคิดให้ตามส่วนแห่งระยะเวลา อนึ่ง ถ้าชุมนุมสหกรณ์ถอนทุนรักษาระดับอัตราเงินปันผลตาม (4) ออกจ่ายเป็นเงินปันผลสำหรับปีใดด้วย จำนวนเงินปันผลทั้งสิ้นที่จ่ายสำหรับปีนั้นก็ต้องไม่เกินอัตราดังกล่าวมาแล้ว

(2) เป็นเงินเฉลี่ยคืนให้แก่สหกรณ์สมาชิกตามส่วนธุรกิจที่สหกรณ์สมาชิกได้ทำไว้กับชุมนุมสหกรณ์ในระหว่างปี เว้นแต่สหกรณ์สมาชิกที่ผิดนัดการชำระหนี้ชุมนุมสหกรณ์ มิให้ได้รับเงินเฉลี่ยคืนสำหรับงวดที่ผิดนัดนั้น

(3) เป็นเงินโบนัสแก่กรรมการและเจ้าหน้าที่ของชุมนุมสหกรณ์ไม่เกินร้อยละสิบของกำไรสุทธิ

(4) เป็นทุนรักษาระดับอัตราเงินปันผล ไม่เกินร้อยละสองแห่งทุนเรือนหุ้นของชุมนุมสหกรณ์ตามที่มีอยู่ในวันสิ้นปีนั้น ทั้งนี้ ทุนรักษาระดับอัตราเงินปันผลนี้จะถอนได้โดยมติของที่ประชุมใหญ่ เพื่อจ่ายเป็นเงินปันผลตามหุ้นตาม (1) และห้ามจ่ายทุนนี้หากชุมนุมสหกรณ์ขาดทุนอันเกิดจากเหตุทุจริต

(5) เป็นทุนการศึกษาอบรมทางสหกรณ์ ไม่เกินร้อยละสิบของกำไรสุทธิ

(6) เป็นทุนสาธารณประโยชน์ ไม่เกินร้อยละสิบของกำไรสุทธิ

(7) เป็นทุนพัฒนากิจการชุมนุมสหกรณ์ ไม่เกินร้อยละสิบของกำไรสุทธิ

(8) กำไรสุทธิส่วนที่เหลือ (ถ้ามี) ให้จัดสรรเป็นทุนสำรองทั้งสิ้น

การใช้จ่ายทุน⁶ตามวรรคก่อน ให้เป็นไปตามระเบียบของชุมนุมสหกรณ์และให้กำหนดระเบียบสำหรับแต่ละทุนเป็นการเฉพาะ

ทุนสำรอง

⁶ ปรับปรุงข้อความ “ทุน” ให้สอดคล้องกับชื่อทุนข้อ (4) - (8) แต่เจตนารมณ์ก็ยังคงเป็นทุนสะสมตามมาตรา 60

ข้อ 41 ที่มาแห่งทุนสำรอง นอกจากจัดสรรจากกำไรสุทธิตามข้อ 40 แล้ว บรรดาเงินอุดหนุนหรือทรัพย์สินที่มีผู้ยกให้แก่ชุมนุมสหกรณ์ ถ้าผู้ยกให้มีไว้ระบุให้ใช้เพื่อการใดโดยเฉพาะก็ให้สมทบเป็นทุนสำรองทั้งสิ้น

อนึ่ง จำนวนเงินซึ่งชุมนุมสหกรณ์พึงจ่ายแก่บุคคลใดก็ตาม ถ้าไม่มีการเรียกร้องจนพ้นกำหนดอายุความ ก็ให้สมทบจำนวนเงินนั้นเป็นทุนสำรอง

กำไรสุทธิประจำปีของชุมนุมสหกรณ์ซึ่งคณะกรรมการดำเนินการเสนอแนะให้ที่ประชุมใหญ่จัดสรรตามข้อ 40 หากที่ประชุมใหญ่พิจารณาแล้วเห็นว่ารายการใดไม่สมควรจัดสรรหรือตัดจำนวนให้น้อยลงก็ดี หรือปรากฏว่าจำนวนที่จัดสรรไปแล้วไม่ถูกต้องหรือขัดต่อกฎหมาย ยอดเงินจำนวนดังกล่าวให้สมทบเป็นทุนสำรองทั้งสิ้น

ข้อ 42 สภาพแห่งทุนสำรอง ทุนสำรองย่อมเป็นของชุมนุมสหกรณ์โดยส่วนรวม สหกรณ์สมาชิกจะแบ่งปันกันไม่ได้หรือจะเรียกร้องแม้ส่วนใดส่วนหนึ่งก็ไม่ได้

ทุนสำรองนี้จะถอน**จากบัญชี**ได้เพื่อชดเชยการขาดทุนอันหากบังเกิดขึ้น หรือเพื่อจัดสรรเข้าบัญชี ทุนสำรองให้แก่สหกรณ์ใหม่ที่ได้จดทะเบียนแยกจากชุมนุมสหกรณ์เดิม

หมวด 5

สหกรณ์สมาชิก

ข้อ 43 สหกรณ์สมาชิก สหกรณ์สมาชิกของชุมนุมสหกรณ์นี้คือ

(1) สหกรณ์ที่ลงชื่อขอจดทะเบียนชุมนุมสหกรณ์และสหกรณ์ที่มีชื่ออยู่ในบัญชีรายชื่อซึ่งเป็นสหกรณ์สมาชิกของชุมนุมสหกรณ์ และได้ชำระค่าหุ้นตามจำนวนที่จะถือครบถ้วนแล้ว

(2) สหกรณ์ซึ่งได้รับเลือกเข้าเป็นสหกรณ์สมาชิกตามข้อบังคับ และได้ชำระค่าหุ้นตามจำนวนที่จะถือครบถ้วนแล้ว

ข้อ 44 คุณสมบัติของสหกรณ์สมาชิก สหกรณ์ที่จะเข้าเป็นสมาชิกต้องมีคุณสมบัติดังต่อไปนี้

(1) เป็นสหกรณ์ประเภทการเกษตร

(2) เป็นสหกรณ์ที่มีฐานะมั่นคงพอที่จะดำเนินงานต่อไปได้

(3) มีความสมัครใจที่จะเข้าเป็นสหกรณ์สมาชิกเพื่อร่วมกันดำเนินกิจการให้เกิดประโยชน์ตามวัตถุประสงค์ของชุมนุมสหกรณ์

ข้อ 45 การเข้าเป็นสหกรณ์สมาชิก สหกรณ์ที่ประสงค์จะสมัครเข้าเป็นสหกรณ์สมาชิก ต้องยื่นใบสมัครตามแบบที่กำหนดไว้ถึงคณะกรรมการดำเนินการของชุมนุมสหกรณ์เพื่อสอบสวนพิจารณา หากปรากฏว่าสหกรณ์มีฐานะมั่นคงและมีคุณสมบัติถูกต้องตามที่กำหนดไว้ในข้อ 44 และเห็นเป็นการสมควรแล้วก็ให้รับเข้าเป็นสหกรณ์สมาชิกได้ แล้วให้เสนอเรื่องการรับสหกรณ์สมาชิกเข้าใหม่ให้ที่ประชุมใหญ่สามัญคราวถัดไปทราบ

สหกรณ์สมาชิกที่ถูกให้ออกเพราะเหตุตามข้อ 51 อาจสมัครเข้าเป็นสหกรณ์สมาชิกอีกได้ เมื่อพ้นกำหนดหนึ่งปีนับแต่วันที่ถูกให้ออก โดยต้องแสดงให้เห็นที่พอใจว่าเหตุที่ทำให้ถูกให้ออกนั้นได้กลับคืนสู่สภาพที่ดีแล้ว

ถ้าคณะกรรมการดำเนินการไม่ยอมรับสหกรณ์ที่สมัครเข้าเป็นสหกรณ์สมาชิกไม่ว่าเพราะเหตุใด ๆ ให้รับแจ้งมติให้สหกรณ์ที่สมัครทราบโดยมีชักช้า หากสหกรณ์ที่สมัครประสงค์จะอุทธรณ์มติของคณะกรรมการดำเนินการก็ให้ยื่นอุทธรณ์เป็นหนังสือต่อที่ประชุมใหญ่เพื่อวินิจฉัยชี้ขาด มติแห่งที่ประชุมใหญ่ให้รับเข้าเป็นสหกรณ์สมาชิกในกรณีดังว่านี้ ต้องมีคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสองในสามแห่งจำนวนผู้แทนสหกรณ์สมาชิกที่มาประชุม

ข้อ 46 ค่าธรรมเนียมแรกเข้า สหกรณ์ที่เข้าเป็นสหกรณ์สมาชิกจะต้องชำระค่าธรรมเนียมแรกเข้าให้แก่ชุมนุมสหกรณ์ สหกรณ์ละ..... บาท ค่าธรรมเนียมแรกเข้านี้ให้ถือเป็นรายได้ของชุมนุมสหกรณ์จะเรียกคืนไม่ได้

ข้อ 47 สิทธิหน้าที่ในฐานะสหกรณ์สมาชิก เมื่อคณะกรรมการดำเนินการแจ้งมติให้รับสหกรณ์เข้าเป็นสมาชิกแล้ว ให้ผู้แทนของสหกรณ์สมาชิกนั้น ๆ ลงลายมือชื่อของตนในทะเบียนสมาชิกกับชำระค่าธรรมเนียมแรกเข้า และชำระค่าหุ้นตามข้อบังคับของชุมนุมสหกรณ์ให้เสร็จภายในเวลาที่คณะกรรมการดำเนินการกำหนด เมื่อได้ปฏิบัติดังนี้แล้ว จึงจะถือว่าได้สิทธิในฐานะสหกรณ์สมาชิก

สิทธิของสหกรณ์สมาชิกมีดังนี้

- (1) เข้าร่วมประชุมใหญ่ เพื่อเสนอความคิดเห็นหรือออกเสียงลงคะแนน
- (2) เข้าชื่อเรียกประชุมใหญ่วิสามัญ
- (3) เสนอหรือได้รับเลือกเป็นกรรมการดำเนินการชุมนุมสหกรณ์ หรือผู้ตรวจสอบกิจการ

ชุมนุมสหกรณ์

- (4) ได้รับบริการทางธุรกิจและทางวิชาการจากชุมนุมสหกรณ์
- (5) สิทธิอื่น ๆ ที่กำหนดไว้ในข้อบังคับข้ออื่นของชุมนุมสหกรณ์

หน้าที่ของสหกรณ์สมาชิก มีดังนี้

- (1) ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ มติ และคำสั่งของชุมนุมสหกรณ์
- (2) เข้าร่วมประชุมทุกครั้งที่ชุมนุมสหกรณ์นัดหมาย
- (3) ส่งเสริมสนับสนุนกิจการของชุมนุมสหกรณ์ เพื่อให้ชุมนุมสหกรณ์เป็นองค์กรที่เข้ม

แข็ง

- (4) สอดส่องดูแลกิจการของชุมนุมสหกรณ์
- (5) ร่วมมือกับคณะกรรมการดำเนินการชุมนุมสหกรณ์ พัฒนาสหกรณ์ให้เจริญรุ่งเรืองและ

มั่นคง

ข้อ 48 การเปลี่ยนแปลงรหัสสหกรณ์ ชื่อ และที่อยู่ สหกรณ์สมาชิกรายใดมีการเปลี่ยนแปลงในเรื่องรหัสสหกรณ์ ชื่อ และที่อยู่ ต้องแจ้งให้ผู้จัดการชุมนุมสหกรณ์ทราบภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่มีการเปลี่ยนแปลง

การขาดจากสมาชิกภาพ

ข้อ 49 การขาดจากสมาชิกภาพ สหกรณ์สมาชิกย่อมขาดจากสมาชิกภาพเพราะเหตุใด ๆ ดังต่อไปนี้

- (1) ลาออกโดยแสดงความจำนงเป็นหนังสือ
- (2) เมื่อสหกรณ์ที่เป็นสมาชิกล้มเลิก
- (3) ต้องคำพิพากษาให้ล้มละลาย
- (4) ถูกให้ออกจากชุมนุมสหกรณ์

ข้อ 50 การลาออกจากชุมนุมสหกรณ์ สหกรณ์ที่เป็นสมาชิกและไม่มีหนี้สินอยู่ต่อชุมนุมสหกรณ์ ในฐานะผู้กู้หรือผู้ค้ำประกันเงินกู้ หรือหนี้สินอื่นที่ผูกพันจะต้องชำระต่อชุมนุมสหกรณ์ อาจขอลาออกจากชุมนุมสหกรณ์ได้โดยแสดงความจำนงเป็นหนังสือต่อคณะกรรมการดำเนินการ เมื่อคณะกรรมการดำเนินการได้สอบสวนพิจารณาเห็นว่าเป็นการชอบด้วยข้อบังคับและอนุญาตแล้ว จึงให้ถือว่าออกจากชุมนุมสหกรณ์ได้

ข้อ 51 การให้ออกจากชุมนุมสหกรณ์ สหกรณ์สมาชิกอาจถูกให้ออกจากชุมนุมสหกรณ์เพราะเหตุอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้

- (1) ไม่ลงลายมือชื่อในทะเบียนสมาชิก หรือไม่ชำระค่าธรรมเนียมแรกเข้า หรือไม่ชำระค่าหุ้นเต็มมูลค่าที่ต้องถือให้เสร็จภายในระยะเวลาที่ชุมนุมสหกรณ์กำหนด
- (2) จัดกิจการของสหกรณ์โดยมิชอบอยู่เสมอ
- (3) จงใจฝ่าฝืนข้อบังคับ ระเบียบ หรือมติของชุมนุมสหกรณ์ หรือแสดงตนเป็นปฏิปักษ์ต่อชุมนุมสหกรณ์ไม่ว่าโดยประการใด ๆ หรือประพฤติหรือกระทำการใด ๆ อันเป็นเหตุให้เห็นว่าไม่ซื่อสัตย์หรือเสื่อมเสียชื่อเสียง หรือประโยชน์ของชุมนุมสหกรณ์

เมื่อคณะกรรมการดำเนินการได้สอบสวนพิจารณาปรากฏว่า สหกรณ์สมาชิกมีเหตุใด ๆ ดังกล่าวข้างต้น และได้ลงมติให้สหกรณ์สมาชิกออกโดยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสองในสามแห่งจำนวนกรรมการดำเนินการที่อยู่ในที่ประชุมแล้ว ก็เป็นอันถือว่าสหกรณ์สมาชิกล้มเลิกให้ออกจากชุมนุมสหกรณ์

⁷ สหกรณ์สมาชิกผู้ถูกให้ออกมีสิทธิยื่นอุทธรณ์ต่อที่ประชุมใหญ่ โดยผ่านคณะกรรมการดำเนินการภายในสามสิบวัน นับแต่วันที่ได้รับทราบมติการให้ออกจากชุมนุมสหกรณ์ คำวินิจฉัยของที่ประชุมใหญ่ให้ถือเป็นที่สุด

⁷ ตามระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ ว่าด้วยขั้นตอน วิธีการดำเนินการถอดถอนคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ และการยื่นอุทธรณ์ของสมาชิก กรณีคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์มีมติให้พ้นจากสมาชิกภาพ พ.ศ.2564

ข้อ 52 การชดเชยสหกรณ์สมาชิกออกจากทะเบียน ในกรณีที่สหกรณ์สมาชิกออกจากชุมนุมสหกรณ์ไม่ว่าเพราะเหตุใด ๆ ให้ผู้จัดการชดเชยสมาชิกออกจากทะเบียน แล้วเสนอเรื่องสหกรณ์สมาชิกออกให้ที่ประชุมใหญ่คราวถัดไปทราบ

ข้อ 53 การจ่ายเงินจำนวนเงินของสหกรณ์สมาชิกที่ขาดจากสมาชิกภาพ ในกรณีที่สหกรณ์สมาชิกขาดจากสมาชิกภาพเพราะเหตุตามข้อ 49 (1) (2) นั้น ชุมนุมสหกรณ์จะจ่ายค่าหุ้น เงินปันผล และเงินเฉลี่ยคืนค้างจ่าย บรรดาที่สหกรณ์สมาชิคนั้นมีอยู่ในชุมนุมสหกรณ์คืนให้แก่สหกรณ์สมาชิก โดยเฉพาะค่าหุ้นนั้นสหกรณ์สมาชิกจะเรียกให้ชุมนุมสหกรณ์จ่ายเงินคืนทันทีโดยไม่มีเงินปันผลหรือเงินเฉลี่ยคืนสำหรับปีที่ยอดนั้น หรือจะเรียกให้จ่ายเงินหลังจากวันสิ้นปีที่ยอด โดยได้รับเงินปันผลและเงินเฉลี่ยคืนสำหรับปีที่ยอดนั้นด้วย ในเมื่อที่ประชุมใหญ่ได้มีมติให้จัดสรรกำไรสุทธิประจำปีนั้นแล้วก็ได้สุดแต่จะเลือก ส่วนเงินฝาก ตัวสัญญาใช้เงิน และดอกเบี้ยนั้น ชุมนุมสหกรณ์จะจ่ายเงินคืนให้ตามระเบียบว่าด้วยการรับฝากเงินและตัวสัญญาใช้เงินของชุมนุมสหกรณ์

ถ้าในปีใด จำนวนค่าหุ้นที่ถอนคืนเนื่องจากสหกรณ์สมาชิกขาดสมาชิกภาพจะเกินร้อยละสิบแห่งทุนเรือนหุ้นของชุมนุมสหกรณ์ตามที่มีอยู่ในวันต้นปีนั้น คณะกรรมการดำเนินการมีอำนาจให้รอกการจ่ายเงินค่าหุ้นของสหกรณ์สมาชิกที่ขาดจากสมาชิกภาพรายต่อไปในปีนั้นไว้จนถึงปีทางบัญชีใหม่

ในกรณีที่สหกรณ์สมาชิกขาดสมาชิกภาพเพราะเหตุตามข้อ 49 (3) ชุมนุมสหกรณ์จะจ่ายค่าหุ้น เงินรับฝาก ตัวสัญญาใช้เงิน เงินปันผล และเงินเฉลี่ยคืน กับดอกเบี้ยค้างจ่ายบรรดาที่สหกรณ์สมาชิคนั้นมีอยู่ในชุมนุมสหกรณ์คืนให้ตามกฎหมายล้มละลาย

ในกรณีที่สหกรณ์สมาชิกขาดสมาชิกภาพเพราะเหตุตามข้อ 49 (4) ชุมนุมสหกรณ์จ่ายค่าหุ้น เงินปันผลและเงินเฉลี่ยคืน กับดอกเบี้ยค้างจ่าย บรรดาที่สหกรณ์สมาชิคนั้นมีอยู่ในชุมนุมสหกรณ์คืนให้ภายในเวลาอันสมควร ส่วนเงินปันผลและเงินเฉลี่ยคืนสำหรับปีทางบัญชีให้ขึ้นอยู่กับพิจารณาของคณะกรรมการดำเนินการ ส่วนเงินรับฝาก ตัวสัญญาใช้เงินและดอกเบี้ย ชุมนุมสหกรณ์จะจ่ายให้ตามระเบียบว่าด้วยการรับฝากเงินและตัวสัญญาใช้เงินของชุมนุมสหกรณ์

การจ่ายเงินจำนวนเงินของสหกรณ์สมาชิกที่ขาดจากสมาชิกภาพเพราะเหตุตามข้อ 49 (2) ชุมนุมสหกรณ์จะจ่ายให้แก่ผู้ชำระบัญชี

ในกรณีที่ชุมนุมสหกรณ์ขาดทุนสะสมหรือมีแนวโน้มจะขาดทุนสะสม ให้ชะลอการจ่ายเงินค่าหุ้นแก่สหกรณ์สมาชิกที่พ้นจากสมาชิกภาพในระหว่างปีจนกว่าจะปิดบัญชีประจำปี และให้คำนวณเงินค่าหุ้นจ่ายคืนต่อหุ้นที่จะจ่ายคืนแก่สหกรณ์สมาชิก โดยนำทุนเรือนหุ้นทั้งหมดหักด้วยขาดทุนสะสมคงเหลือและหนี้สินทั้งสิ้นแล้วนำมาเฉลี่ยโดยใช้จำนวนหุ้นทั้งสิ้นเป็นฐานในการคำนวณ

เมื่อชุมนุมสหกรณ์มีการคำนวณมูลค่าเงินค่าหุ้นจ่ายคืนต่อหุ้นแล้ว ในปีต่อ ๆ ไป ชุมนุมสหกรณ์ต้องคำนวณมูลค่าเงินค่าหุ้นจ่ายคืนต่อหุ้นให้เป็นปัจจุบันทุกปี และมูลค่าดังกล่าวจะต้องไม่สูงกว่ามูลค่าต่อหุ้นที่กำหนดไว้ในข้อ 5 จนกว่าชุมนุมสหกรณ์ไม่มียอดขาดทุนสะสม

เมื่อมีการรับคืนค่าหุ้น ต้องเวนคืนใบหุ้นของสหกรณ์สมาชิคนั้น ๆ ให้แก่ชุมนุมสหกรณ์ทั้งสิ้น

ข้อ 54 การหักจำนวนเงินซึ่งสหกรณ์สมาชิกต้องรับผิดชอบชุมนุมสหกรณ์ ในการจ่ายเงินจำนวนเงินดังกล่าวในข้อ 53 นั้น ให้ชุมนุมสหกรณ์หักจำนวนเงินซึ่งสหกรณ์สมาชิกต้องรับผิดชอบชุมนุมสหกรณ์ออกก่อน

ความรับผิดชอบหนี้สินของชุมนุมสหกรณ์

ข้อ 55 ความรับผิดชอบของสหกรณ์สมาชิก สหกรณ์สมาชิกแต่ละรายต้องรับผิดชอบเพื่อหนี้สินของชุมนุมสหกรณ์จำกัดเพียงไม่เกินจำนวนเงินค่าหุ้นที่ยังส่งใช้ไม่ครบมูลค่าหุ้นที่ตนถือ

หมวด 6

การประชุมใหญ่

ข้อ 56 การประชุมใหญ่สามัญ ชุมนุมสหกรณ์สามารถจัดการประชุมใหญ่สามัญได้ดังนี้

(1) ประชุมใหญ่สามัญครั้งแรกภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่จดทะเบียนชุมนุมสหกรณ์ โดยคณะผู้จัดตั้งชุมนุมสหกรณ์นัดผู้แทนสหกรณ์สมาชิกมาประชุม เพื่อเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการและมอบหมายการทั้งปวงให้แก่คณะกรรมการดำเนินการ รวมทั้งพิจารณาเรื่องทั้งปวงตามที่คณะผู้จัดตั้งสหกรณ์กำหนด

(2) ประชุมใหญ่สามัญ ภายในหนึ่งร้อยห้าสิบวันนับแต่วันสิ้นปีทางบัญชีของชุมนุมสหกรณ์

ข้อ 57 การประชุมใหญ่วิสามัญ ชุมนุมสหกรณ์สามารถจัดการประชุมใหญ่วิสามัญได้ด้วยเหตุ ดังนี้

(1) คณะกรรมการดำเนินการจะเรียกประชุมใหญ่วิสามัญเมื่อใดก็ได้เมื่อมีเหตุอันสมควร

(2) นายทะเบียนสหกรณ์มีหนังสือแจ้งให้เรียกประชุมใหญ่วิสามัญ

(3) ชุมนุมสหกรณ์ขาดทุนเกินกึ่งของจำนวนทุนเรือนหุ้นที่ชำระแล้ว เพื่อพิจารณาแผนปรับปรุงการดำเนินงานและต้องเรียกโดยไม่ชักช้า แต่ไม่เกินสามสิบวันนับแต่วันที่ชุมนุมสหกรณ์ทราบ

(4) ผู้แทนสหกรณ์สมาชิกซึ่งมีจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในห้าของจำนวนผู้แทนสหกรณ์สมาชิกทั้งหมด หรือไม่น้อยกว่าหนึ่งร้อยคน ลงลายมือชื่อทำหนังสือร้องขอต่อคณะกรรมการดำเนินการให้เรียกประชุมใหญ่วิสามัญ

⁸ เฉพาะชุมนุมสหกรณ์ที่จัดตั้งใหม่ กรณีสหกรณ์แก้ไขเพิ่มเติมโดยเปลี่ยนใช้ข้อบังคับใหม่ ให้ตัดออก

คณะกรรมการดำเนินการต้องเรียกประชุมใหญ่วิสามัญภายในสามสิบวันนับแต่วันที่รับคำร้องขอ ถ้าคณะกรรมการดำเนินการไม่เรียกประชุมใหญ่วิสามัญภายในกำหนดระยะเวลาดังกล่าวให้นายทะเบียนสหกรณ์มีอำนาจเรียกประชุมใหญ่วิสามัญได้ภายในระยะเวลาที่เห็นสมควร

ข้อ 58 การเลือกตั้งและการดำรงตำแหน่งผู้แทนสหกรณ์สมาชิก ให้คณะกรรมการดำเนินการของสหกรณ์สมาชิกแต่ละสหกรณ์เลือกตั้งผู้แทนจากกรรมการดำเนินการของตน สหกรณ์ละหนึ่งคนเป็นผู้แทนสหกรณ์สมาชิกเพื่อเข้าประชุมใหญ่และใช้สิทธิต่าง ๆ ในชุมนุมสหกรณ์

ผู้ซึ่งเคยถูกชุมนุมสหกรณ์ให้ออกจากตำแหน่งผู้แทนสหกรณ์สมาชิกไม่ว่าของสหกรณ์สมาชิกใด ๆ มาแล้ว จะได้รับเลือกตั้งเป็นผู้แทนสหกรณ์สมาชิกอีกไม่ได้

ให้ผู้แทนสหกรณ์สมาชิกอยู่ในตำแหน่งคราวละหนึ่งปีทางบัญชีของชุมนุมสหกรณ์ ถ้ายังไม่มี การเลือกตั้งผู้แทนสหกรณ์สมาชิกใหม่ ก็ให้ผู้แทนสหกรณ์สมาชิกคนเดิมอยู่ในตำแหน่งต่อไปจนกว่าจะมีการเลือกตั้งผู้แทนสหกรณ์สมาชิกใหม่

ข้อ 59 การพ้นจากตำแหน่ง ผู้แทนสหกรณ์สมาชิกพ้นจากตำแหน่งเพราะเหตุอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้

- (1) ถึงคราวออกตามวาระ
- (2) ถูกถอดถอนจากการเป็นผู้แทนสหกรณ์สมาชิก และหรือได้มีการเลือกตั้งผู้แทนสหกรณ์สมาชิกขึ้นใหม่
- (3) ขาดจากสมาชิกภาพแห่งสหกรณ์ซึ่งตนเป็นผู้แทน
- (4) ขาดจากการเป็นกรรมการดำเนินการของสหกรณ์ซึ่งตนเป็นผู้แทน เว้นแต่ผู้แทนสหกรณ์สมาชิคนั้น ได้รับเลือกตั้งเป็นกรรมการดำเนินการในชุมนุมสหกรณ์ ให้ยังคงเป็นกรรมการดำเนินการของชุมนุมสหกรณ์และเป็นผู้แทนของสหกรณ์สมาชิกต่อไปจนกว่าจะครบวาระในชุมนุมสหกรณ์
- (5) สหกรณ์สมาชิกซึ่งตนเป็นผู้แทนถูกให้ออกจากชุมนุมสหกรณ์
- (6) ที่ประชุมใหญ่แห่งชุมนุมสหกรณ์ลงมติให้ออกโดยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสองในสามของจำนวนผู้แทนสหกรณ์สมาชิกที่เข้าประชุม เนื่องจากมีลักษณะดังกล่าวในข้อ 51 (3)

ทุกคราวที่ผู้แทนสหกรณ์สมาชิกออกจากตำแหน่ง หรือสหกรณ์สมาชิกได้เลือกตั้งผู้แทนสหกรณ์สมาชิกใหม่ ให้สหกรณ์สมาชิกแจ้งเป็นหนังสือให้ชุมนุมสหกรณ์ทราบโดยเร็ว

ข้อ 60 การแจ้งกำหนดการประชุมใหญ่ เมื่อจะมีการประชุมใหญ่ทุกคราว ให้ชุมนุมสหกรณ์มีหนังสือแจ้งวัน เวลา สถานที่ และเรื่องที่จะประชุมให้บรรดาผู้แทนสหกรณ์สมาชิกทราบล่วงหน้า ไม่น้อยกว่าเจ็ดวัน แต่ถ้การประชุมนั้นเป็นการด่วนอาจแจ้งล่วงหน้าได้ตามสมควร และอาจแจ้งสมาชิกให้ทราบทางอิเล็กทรอนิกส์ก็ได้ ทั้งนี้ ให้ประธานกรรมการหรือรองประธานกรรมการ หรือเลขาธิการ เป็นผู้ลงลายมือชื่อในหนังสือนั้น และต้องแจ้งให้เจ้าหน้าที่กรมส่งเสริมสหกรณ์และกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ทราบล่วงหน้าในโอกาสเดียวกันกับที่แจ้งให้ผู้แทนสหกรณ์สมาชิกทราบด้วย

ข้อ 61 องค์ประชุมในการประชุมใหญ่ การประชุมใหญ่ของชุมนุมสหกรณ์ต้องประกอบด้วยผู้แทนสหกรณ์สมาชิก ซึ่งคณะกรรมการดำเนินการของสหกรณ์แต่ละสหกรณ์เลือกตั้งขึ้นมีจำนวนตามที่กำหนดในข้อ 58 และต้องมีผู้แทนสหกรณ์สมาชิมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนผู้แทนสหกรณ์สมาชิกทั้งหมดหรือไม่น้อยกว่าหนึ่งร้อยคน แล้วแต่กรณี จึงจะเป็นองค์ประชุม

ในการประชุมใหญ่คราวใดมีผู้แทนสหกรณ์สมาชิมาประชุมไม่ครบองค์ประชุม ให้นัดประชุมใหญ่อีกครั้งหนึ่งภายในสิบสี่วันนับแต่วันทีนัดประชุมครั้งแรก ในการประชุมครั้งหลังนี้ถ้ามิใช่การประชุมใหญ่วิสามัญที่ผู้แทนสหกรณ์สมาชิกขอให้เรียกประชุมแล้ว เมื่อมีผู้แทนสหกรณ์สมาชิมาประชุมไม่น้อยกว่าหนึ่งในสิบของจำนวนผู้แทนสหกรณ์สมาชิกทั้งหมดหรือไม่น้อยกว่าสามสิบคนก็ให้ถือเป็นองค์ประชุม แต่ถ้าเป็นการประชุมใหญ่วิสามัญที่ผู้แทนสหกรณ์สมาชิลงลายมือชื่อทำหนังสือร้องขอให้เรียกประชุม เมื่อมีผู้แทนสหกรณ์สมาชิมาประชุมมีจำนวนไม่ถึงที่จะเป็นองค์ประชุมตามที่กล่าวในวรรคก่อนก็ให้งดประชุม

ในการประชุมใหญ่ ผู้แทนสหกรณ์สมาชิจะมอบอำนาจให้ผู้อื่นมาประชุมแทนตนไม่ได้

ข้อ 62 อำนาจหน้าที่ของที่ประชุมใหญ่ ที่ประชุมใหญ่ของชุมนุมสหกรณ์มีอำนาจหน้าที่พิจารณาวินิจฉัยเกี่ยวกับการดำเนินการกิจการของชุมนุมสหกรณ์ ในข้อต่อไปนี้

(1) รับทราบเรื่องการรับสหกรณ์สมาชิเข้าใหม่ สหกรณ์สมาชิออกจากชุมนุมสหกรณ์ และวินิจฉัยข้ออุทธรณ์ของสหกรณ์ผู้สมัคร ซึ่งมีได้รับเลือกเข้าเป็นสมาชิก และสหกรณ์สมาชิที่ถูกให้ออกจากชุมนุมสหกรณ์

(2) รับทราบรายงานประจำปีแสดงผลการดำเนินงานของชุมนุมสหกรณ์ ของคณะกรรมการดำเนินการ และรายงานของผู้ตรวจสอบกิจการของชุมนุมสหกรณ์

(3) อนุมัติงบประมาณประจำปีและจัดสรรกำไรสุทธิประจำปีของชุมนุมสหกรณ์

(4) กำหนดวงเงินการกู้ยืมหรือการค้ำประกันประจำปี

(5) เลือกตั้งและถอดถอนกรรมการดำเนินการ และผู้ตรวจสอบกิจการของชุมนุมสหกรณ์

(6) อนุมัติแผนงานและงบประมาณรายจ่ายประจำปีของชุมนุมสหกรณ์ หรือแผนปรับปรุงการดำเนินงานของชุมนุมสหกรณ์

(7) กำหนดค่าเบี้ยเลี้ยง ค่าพาหนะ ค่าเช่าที่พัก และค่าเบี้ยประชุมของคณะกรรมการดำเนินการ คณะกรรมการอื่น ๆ และที่ปรึกษา และกำหนดคำตอบแทนของผู้ตรวจสอบกิจการของชุมนุมสหกรณ์

(8) แก้ไขเพิ่มเติมข้อบังคับ

(9) พิจารณาอุทธรณ์ข้อวินิจฉัยของคณะกรรมการดำเนินการ

(10) พิจารณาการโอนหรือการจำหน่ายอสังหาริมทรัพย์ของชุมนุมสหกรณ์

(11) รับทราบเรื่องการดำเนินงานของสันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทย และการเลือกตั้งผู้แทนชุมนุมสหกรณ์เพื่อเข้าร่วมประชุมและใช้สิทธิต่าง ๆ ในสันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทย

(12) พิจารณาและปฏิบัติตามคำสั่งหรือหนังสือหรือคำแนะนำของนายทะเบียนสหกรณ์ หรือรองนายทะเบียนสหกรณ์ หรือผู้ตรวจการสหกรณ์ หรือผู้สอบบัญชี หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่ง นายทะเบียนสหกรณ์มอบหมาย

(13) กำหนดรูปการซึ่งชุมนุมสหกรณ์คิดจะทำอันเป็นเครื่องเกื้อหนุนบรรดาสหกรณ์สมาชิก ตามวัตถุประสงค์ของชุมนุมสหกรณ์

(14) พิจารณาวินิจฉัยเรื่องทั้งปวงที่ข้อบังคับไม่ได้กำหนดให้เป็นอำนาจของผู้ใดเป็นการ เฉพาะ

หมวด 7

คณะกรรมการดำเนินการ

ข้อ 63⁹ คณะผู้จัดตั้งสหกรณ์ เมื่อได้รับจดทะเบียนเป็นชุมนุมสหกรณ์แล้ว ให้คณะผู้จัดตั้งชุมนุม สหกรณ์มีอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบเช่นเดียวกับคณะกรรมการดำเนินการจนกว่าที่ประชุมใหญ่สามัญ ครั้งแรก จะได้เลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการขึ้น และให้คณะผู้จัดตั้งชุมนุมสหกรณ์มอบหมายการทั้งปวงให้ แก่คณะกรรมการดำเนินการ

ข้อ 64 คณะกรรมการดำเนินการ ให้ชุมนุมสหกรณ์มีคณะกรรมการดำเนินการชุมนุมสหกรณ์ ประกอบด้วยประธานกรรมการหนึ่งคนและกรรมการอีก.....¹⁰ (ตัวอักษร) คน ซึ่งที่ประชุมใหญ่เลือกตั้งจาก ผู้แทนสหกรณ์สมาชิก

การเลือกตั้งกรรมการตามวรรคแรกให้กระทำโดยวิธี¹¹ และให้กรรมการดำเนินการเลือกตั้ง ในระหว่างกันเองขึ้นเป็นรองประธานกรรมการคนหนึ่งหรือหลายคน เลขานุการคนหนึ่ง และเหรัญญิก คนหนึ่ง นอกนั้นเป็นกรรมการ และเปิดเผยให้ทราบโดยทั่วกัน ณ สำนักงานของชุมนุมสหกรณ์ หรือ ประกาศทางอิเล็กทรอนิกส์ การเลือกตั้งดังกล่าวต้องกระทำทุกครั้งที่มีการเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการ

คณะกรรมการดำเนินการ อาจมอบหมายให้กรรมการดำเนินการคนใดคนหนึ่งเป็นผู้ปฏิบัติหน้าที่ แทน ประธานกรรมการหรือรองประธานกรรมการ หรือเลขานุการ หรือเหรัญญิก แล้วแต่กรณี ในเมื่อผู้ดำรง ตำแหน่งนั้นไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้

การมอบหมายตามความในวรรคก่อนต้องบันทึกไว้ในรายงานการประชุมด้วย

ข้อ 65 ห้ามมิให้บุคคลซึ่งมีลักษณะดังต่อไปนี้เป็นหรือทำหน้าที่กรรมการหรือผู้จัดการ

(1) เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิด ที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

⁹ เฉพาะชุมนุมสหกรณ์ที่จัดตั้งใหม่ กรณีชุมนุมสหกรณ์แก้ไขเพิ่มเติมโดยเปลี่ยนใช้ข้อบังคับใหม่ ให้ตัดออก

¹⁰ ระบุจำนวนที่แน่นอน เช่น สิบสี่คน

¹¹ ระบุวิธีการ เช่น วิธีการลับ หรือ วิธีการเปิดเผย ให้ชัดเจน เพียง 1 วิธี เพื่อจะได้ไม่เกิดข้อข้องในการปฏิบัติในแต่ละปี

(2) เคยถูกไล่ออก ปลดออก หรือให้ออกจากราชการ องค์การ หน่วยงานของรัฐ หรือเอกชน
ฐานทุจริตต่อหน้าที่

(3) เคยถูกให้พ้นจากตำแหน่งกรรมการ หรือผู้จัดการ หรือมีคำวินิจฉัยเป็นที่สุดท้ายให้พ้นจาก
ตำแหน่งกรรมการ หรือผู้จัดการตามคำสั่งนายทะเบียนสหกรณ์

(4) เคยถูกที่ประชุมใหญ่มีมติให้ถอดถอนออกจากตำแหน่งกรรมการเพราะเหตุทุจริตต่อหน้า
ที่

(5) เคยถูกสั่งให้พ้นจากตำแหน่งกรรมการหรือผู้จัดการ ตามมาตรา 89/3 วรรคสอง แห่ง
พระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม

(6) เป็นกรรมการหรือผู้จัดการในชุมนุมสหกรณ์ที่ถูกสั่งเลิก ตามมาตรา 89/3 วรรคสอง
แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม

(7) เป็นบุคคลที่มีลักษณะต้องห้ามตามระเบียบที่นายทะเบียนสหกรณ์กำหนด

ข้อ 66 อำนาจหน้าที่ของกรรมการดำเนินการแต่ละตำแหน่ง

(ก) ประธานกรรมการ มีอำนาจหน้าที่ดังนี้

(1) เป็นประธานในที่ประชุมใหญ่ และที่ประชุมคณะกรรมการดำเนินการ และควบคุมการ
ประชุมดังกล่าวให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อย

(2) ควบคุมดูแลการดำเนินงานทั่วไปของชุมนุมสหกรณ์ให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และอยู่
ในวัตถุประสงค์ของชุมนุมสหกรณ์

(3) ลงลายมือชื่อในเอกสารต่าง ๆ ในนามชุมนุมสหกรณ์ตามที่กำหนดไว้ในข้อบังคับนี้

(4) ดำเนินการอื่น ๆ ตามที่คณะกรรมการดำเนินการมอบหมายให้ภายใต้กฎหมาย ข้อบังคับ
ระเบียบ มติ และคำสั่งของชุมนุมสหกรณ์

(ข) รองประธานกรรมการ มีอำนาจหน้าที่ดังนี้

(1) ปฏิบัติการในอำนาจหน้าที่ของประธานกรรมการแทนประธานกรรมการ เมื่อประธาน
กรรมการไม่อยู่หรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ หรือเมื่อตำแหน่งประธานกรรมการว่างลง

(2) ปฏิบัติการตามที่ประธานกรรมการมอบหมายให้

(3) ดำเนินการอื่น ๆ ตามที่คณะกรรมการดำเนินการมอบหมายให้ภายใต้กฎหมาย ข้อบังคับ
ระเบียบ มติ และคำสั่งของชุมนุมสหกรณ์

(ค) เลขานุการ มีอำนาจหน้าที่ดังนี้

(1) จัดทำรายงานการประชุมใหญ่ และรายงานการประชุมคณะกรรมการดำเนินการทุกครั้ง

(2) ดูแลรักษาเอกสาร และรายงานการประชุมของชุมนุมสหกรณ์ให้เรียบร้อยอยู่เสมอ

(3) แจ้งนัดประชุมไปยังบรรดาสหกรณ์สมาชิก หรือกรรมการดำเนินการ แล้วแต่กรณี

(4) ดำเนินการอื่น ๆ ตามที่คณะกรรมการดำเนินการมอบหมายให้ ภายใต้กฎหมาย ข้อบังคับ ระเบียบ มติ **และ** คำสั่งของชุมนุมสหกรณ์

(ง) เற்றுณีก มีอำนาจหน้าที่ดังนี้

(1) ควบคุม ดูแล ตรวจสอบการรับจ่าย และเก็บรักษาเงินและทรัพย์สินของชุมนุมสหกรณ์ ให้เป็นไปโดยถูกต้องเรียบร้อย

(2) ดำเนินการอื่น ๆ ตามที่คณะกรรมการดำเนินการมอบหมายให้ภายใต้กฎหมาย ข้อบังคับ ระเบียบ มติ **และ** คำสั่งของชุมนุมสหกรณ์

ข้อ 67 กำหนดเวลาอยู่ในตำแหน่ง คณะกรรมการดำเนินการของชุมนุมสหกรณ์มีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละสองปีนับแต่วันเลือกตั้ง ในวาระเริ่มแรกเมื่อครบหนึ่งปีนับแต่วันเลือกตั้ง ในวาระเริ่มแรกเมื่อครบหนึ่งปีนับแต่วันเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการทั้งคณะ ให้คณะกรรมการดำเนินการชุมนุมสหกรณ์ออกจากตำแหน่งเป็นจำนวนหนึ่งในสองของกรรมการดำเนินการชุมนุมสหกรณ์ทั้งหมดโดยวิธีจับฉลาก (ถ้ามีเศษให้ปัดขึ้น) และให้ถือว่าเป็นการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ ในปีต่อไปให้กรรมการดำเนินการที่อยู่ในตำแหน่งจนครบวาระ ออกจากตำแหน่งสลับกันไปทุก ๆ ปี

เมื่อครบกำหนดแล้ว หากยังไม่มีเลือกตั้งกรรมการดำเนินการแทนตำแหน่งที่ว่างลงตามวาระ ก็ให้คณะกรรมการดำเนินการชุดเดิมรักษาการไปจนกว่าจะมีการเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการแทนตำแหน่งที่ว่างลงตามวาระ แต่ต้องไม่เกินหนึ่งร้อยห้าสิบวันนับแต่วันสิ้นปีทางบัญชีของชุมนุมสหกรณ์

กรรมการดำเนินการซึ่งพ้นจากตำแหน่งอาจได้รับเลือกตั้งซ้ำอีกได้ แต่ต้องไม่เกินสองวาระติดต่อกัน

¹²กรณีตำแหน่งประธานกรรมการว่างลง หากกรรมการดำเนินการที่ยังอยู่ในตำแหน่งประสงค์จะลงสมัครรับเลือกตั้งในตำแหน่งดังกล่าว จะต้องลาออกจากตำแหน่งกรรมการดำเนินการเดิมของตนเสียก่อนและให้ถือว่าเป็นการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ

ในกรณีที่กรรมการดำเนินการต้องพ้นจากตำแหน่งทั้งคณะ ให้กรรมการดำเนินการที่ได้รับเลือกตั้งใหม่ อยู่ในตำแหน่งได้เช่นเดียวกับกรรมการดำเนินการชุดแรก และให้นำความในวรรคหนึ่งมาใช้บังคับโดยอนุโลม

ข้อ 68 คณะผู้จัดตั้งชุมนุมสหกรณ์ เมื่อได้รับจดทะเบียนเป็นชุมนุมสหกรณ์แล้ว ให้คณะผู้จัดตั้งชุมนุมสหกรณ์ มีอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบเช่นเดียวกับคณะกรรมการดำเนินการของชุมนุมสหกรณ์ จนกว่าที่ประชุมใหญ่สามัญครั้งแรกจะได้เลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการขึ้น

ให้คณะผู้จัดตั้งชุมนุมสหกรณ์มอบหมายกิจการทั้งปวงให้แก่คณะกรรมการดำเนินการในวันที่ได้รับการเลือกตั้ง

¹² กรณีชุมนุมสหกรณ์ประสงค์รับสมัครเลือกตั้งกรรมการดำเนินการไว้ล่วงหน้าควรกำหนดข้อความดังกล่าวไว้เป็นการเฉพาะ หากไม่ประสงค์รับสมัครล่วงหน้า สามารถเอาออกทั้งวรรคได้ (สำหรับสหกรณ์ที่มีระเบียบสหกรณ์ว่าด้วยการสรรหา)

ข้อ 69 การพ้นจากตำแหน่ง กรรมการดำเนินการต้องพ้นจากตำแหน่งเพราะเหตุอย่างหนึ่งอย่างใดดังต่อไปนี้

- (1) ตาย
- (2) ถึงคราวออกตามวาระ
- (3) ลาออกโดยแสดงความจำนงเป็นหนังสือต่อคณะกรรมการดำเนินการ หรือลาออกต่อที่ประชุมใหญ่ของชุมนุมสหกรณ์
- (4) พ้นจากการเป็นผู้แทนสหกรณ์สมาชิก เว้นแต่การพ้นจากการเป็นผู้แทนสหกรณ์สมาชิกด้วยเหตุตามข้อ 59 (1) และ (4) ให้กรรมการนั้นยังคงเป็นกรรมการต่อไปได้ จนกว่าจะครบวาระกรรมการดำเนินการของชุมนุมสหกรณ์
- (5) เข้าดำรงตำแหน่งหน้าที่ประจำในชุมนุมสหกรณ์ หรือสหกรณ์สมาชิกที่ตนเป็นผู้แทน
- (6) เมื่อสหกรณ์สมาชิกที่ตนเป็นผู้แทนออกจากชุมนุมสหกรณ์ไม่ว่าเพราะเหตุใด ๆ
- (7) ที่ประชุมใหญ่ลงมติถอดถอนทั้งคณะหรือรายบุคคล
- (8) นายทะเบียนสหกรณ์สั่งให้พ้นทั้งคณะและรายบุคคล
- (9) ขาดประชุมคณะกรรมการดำเนินการติดต่อกันสามครั้ง โดยไม่มีเหตุอันควร

ให้กรรมการดำเนินการผู้มีส่วนได้เสียตาม (8) อุทธรณ์ต่อคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ได้ ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับทราบคำสั่ง คำวินิจฉัยของคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ให้เป็นที่สุด

เมื่อคณะกรรมการดำเนินการได้สอบสวนพิจารณาปรากฏว่า กรรมการดำเนินการมีเหตุตาม (9) และได้ลงมติโดยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสองในสามแห่งจำนวนกรรมการดำเนินการที่มีอยู่ทั้งหมดในขณะนั้นยกเว้นผู้มีส่วนได้เสีย ก็เป็นอันถือว่ากรรมการดำเนินการรายนั้นต้องพ้นจากตำแหน่ง

กรณีที่ที่ประชุมใหญ่ลงมติถอดถอนให้กรรมการดำเนินการพ้นจากตำแหน่งทั้งคณะ ให้ที่ประชุมใหญ่ครั้งนั้นเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการใหม่ทั้งคณะ และอยู่ในตำแหน่งได้เช่นเดียวกับคณะกรรมการดำเนินการชุดแรก

ข้อ 70 ตำแหน่งว่างก่อนถึงคราวออกตามวาระ ถ้าตำแหน่งกรรมการดำเนินการว่างลงก่อนถึงคราวออกตามวาระ (เว้นแต่เพราะเหตุตามข้อ 69 (8)) ให้กรรมการดำเนินการที่ยังดำรงตำแหน่งอยู่ ดำเนินการต่อไปได้จนกว่าจะมีการประชุมใหญ่ ซึ่งจะได้มีการเลือกตั้งกรรมการดำเนินการแทนในตำแหน่งที่ว่าง แต่ถ้าในเวลาใดจำนวนกรรมการดำเนินการลดลงจนเหลือน้อยกว่าองค์ประชุม กรรมการดำเนินการที่ดำรงตำแหน่งอยู่จะประชุมดำเนินการใด ๆ ไม่ได้ นอกจากจะต้องนัดเรียกให้มีการประชุมใหญ่วิสามัญขึ้นโดยเร็ว เฉพาะการเลือกตั้งกรรมการดำเนินการแทนตำแหน่งที่ว่างลง

ในกรณีที่ตำแหน่งกรรมการดำเนินการว่างลงก่อนถึงคราวออกตามวาระตามความในวรรคก่อน เป็นตำแหน่งประธานกรรมการ หากไม่มีรองประธานกรรมการทำหน้าที่แทนและยังมิได้มีการประชุมใหญ่เพื่อ

เลือกตั้งใหม่ คณะกรรมการดำเนินการอาจพิจารณาเลือกตั้งกรรมการดำเนินการอื่นขึ้นทำหน้าที่แทนชั่วคราวจนกว่าจะมีการเลือกตั้งใหม่

กรรมการดำเนินการซึ่งที่ประชุมใหญ่เลือกตั้งขึ้นแทนในตำแหน่งที่ว่าง ให้อยู่ในตำแหน่งได้เพียงเท่ากำหนดเวลาที่ผู้ซึ่งตนแทนนั้นชอบที่จะอยู่ได้

ข้อ 71 การประชุมและองค์ประชุม ให้คณะกรรมการดำเนินการประชุมกันตามคราวที่มีกิจธุระ แต่ต้องให้มีการประชุมเดือนละหนึ่งครั้งเป็นอย่างน้อย

ให้ประธานกรรมการ หรือรองประธานกรรมการ หรือเลขานุการ เรียกประชุมคณะกรรมการดำเนินการได้ ในกรณีที่เป็นการประชุมเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงแก้ไขข้อบังคับ ระเบียบ และเรื่องที่สำคัญอื่น ๆ ของชุมนุมสหกรณ์ให้แจ้งเจ้าหน้าที่กรมส่งเสริมสหกรณ์ และกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ทราบด้วยทุกครั้ง

ในการประชุมคณะกรรมการดำเนินการ ต้องมีกรรมการดำเนินการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการดำเนินการทั้งหมด จึงจะเป็นองค์ประชุม

ข้อ 72 อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการดำเนินการ คณะกรรมการดำเนินการเป็นผู้ดำเนินกิจการทั้งปวงของชุมนุมสหกรณ์ และเป็นผู้แทนชุมนุมสหกรณ์ในกิจการอันเกี่ยวกับบุคคลภายนอก เพื่อการนี้คณะกรรมการดำเนินการจะมอบหมายให้กรรมการดำเนินการคนหนึ่ง หรือหลายคน หรือผู้จัดการทำการแทนก็ได้

การมอบหมายให้กรรมการคนใดคนหนึ่ง หรือผู้จัดการทำการแทนคณะกรรมการดำเนินการในกิจการอันเกี่ยวกับบุคคลภายนอก ต้องบันทึกไว้ในรายงานการประชุมพร้อมกับให้ประธานกรรมการทำเป็นหนังสือแต่งตั้งหรือมอบหมายไว้เป็นหลักฐานด้วย

ในการดำเนินกิจการ คณะกรรมการดำเนินการต้องปฏิบัติให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ อุดมการณ์ สหกรณ์ หลักการสหกรณ์ วิธีการสหกรณ์ กฎหมาย ข้อบังคับ ระเบียบ และมติของที่ประชุมใหญ่ ตลอดจนในทางอันสมควร เพื่อให้บังเกิดผลดีแก่ชุมนุมสหกรณ์ ทั้งนี้ ด้วยความซื่อสัตย์สุจริตและระมัดระวังรักษาผลประโยชน์ของชุมนุมสหกรณ์ ซึ่งรวมทั้งข้อต่อไปนี้

(1) ดำเนินการในเรื่องการรับสหกรณ์สมาชิกเข้าใหม่ และสหกรณ์สมาชิกออกจากชุมนุมสหกรณ์ ตลอดจนดูแลให้สหกรณ์สมาชิกปฏิบัติตามต่าง ๆ ตามข้อบังคับ ระเบียบ และมติของชุมนุมสหกรณ์

(2) พิจารณาให้สหกรณ์สมาชิกถือหุ้น การชำระค่าหุ้น การออกใบหุ้น ตลอดจนการจ่ายคืนค่าหุ้น

(3) พิจารณาดำเนินการในเรื่องการรับฝากเงิน การกู้ยืมเงิน การค้ำประกัน การให้เงินกู้ และการฝากหรือลงทุนเงินของชุมนุมสหกรณ์

(4) พิจารณาดำเนินการเรื่องผลิตผลหรือผลิตภัณฑ์ของสหกรณ์สมาชิก หรือที่ซื้อจากสหกรณ์อื่น หรือบุคคลอื่นเพื่อจำหน่าย

(5) พิจารณาดำเนินการเรื่องการจัดซื้อสิ่งของที่บรรดาสหกรณ์สมาชิกมีความต้องการมาจำหน่าย

- (6) พิจารณาดำเนินการเรื่องการจัดให้มีเครื่องมือ เครื่องจักรกล ปศุสัตว์เกี่ยวกับการผลิตหรือโรงงานอุตสาหกรรม
- (7) กำหนดและดำเนินการเกี่ยวกับการประชุมใหญ่ การเสนองบการเงินประจำปีและรายงานประจำปีแสดงผลการดำเนินงานของสหกรณ์ต่อที่ประชุมใหญ่
- (8) เสนอการจัดสรรกำไรสุทธิประจำปีต่อที่ประชุมใหญ่
- (9) เสนอแผนงานและงบประมาณรายจ่ายประจำปี หรือแผนปรับปรุงการดำเนินงาน¹³ของชุมนุมสหกรณ์ ให้ที่ประชุมใหญ่อนุมัติ
- (10) พิจารณาดำเนินการเกี่ยวกับทรัพย์สินของชุมนุมสหกรณ์ ดังระบุไว้ในวัตถุประสงค์ของชุมนุมสหกรณ์
- (11) กำหนดระเบียบต่าง ๆ ของชุมนุมสหกรณ์
- (12) พิจารณากำหนดค่าบริการหรือค่าธรรมเนียมอื่น ๆ ที่สหกรณ์สมาชิกต้องชำระต่อชุมนุมสหกรณ์
- (13) จัดให้มีและดูแลให้เรียบร้อยซึ่งบรรดาทะเบียน สมุดบัญชี เอกสารต่าง ๆ และบรรดาอุปกรณ์ดำเนินงานของชุมนุมสหกรณ์
- (14) พิจารณาดำเนินการแต่งตั้ง และกำหนดค่าตอบแทนแก่ผู้ตรวจสอบภายในชุมนุมสหกรณ์
- (15) พิจารณาดำเนินการแต่งตั้งหรือถอดถอนคณะกรรมการอำนวยการ หรือคณะกรรมการอื่น ๆ หรือคณะทำงานเพื่อประโยชน์ในการดำเนินกิจการของชุมนุมสหกรณ์
- (16) พิจารณามอบหมายอำนาจหน้าที่ในการดำเนินงานให้แก่ประธานกรรมการ รองประธานกรรมการ เลขานุการ เภรัณยิก หรือผู้จัดการ หรือบุคคลที่เกี่ยวข้องได้ตามความเหมาะสม
- (17) พิจารณาดำเนินการแต่งตั้ง หรือจ้างและกำหนดค่าตอบแทนแก่ผู้จัดการตามระเบียบของชุมนุมสหกรณ์ ตลอดจนควบคุมดูแลการปฏิบัติงานของผู้จัดการให้เป็นการถูกต้อง
- (18) พิจารณารายงานของคณะกรรมการอำนวยการ คณะกรรมการอื่น ๆ หรือผู้ตรวจสอบกิจการ หรือความเห็นของผู้จัดการ หรือผู้แทนสหกรณ์สมาชิกเกี่ยวกับกิจการของชุมนุมสหกรณ์
- (19) พิจารณาให้ความเที่ยงธรรมแก่บรรดาสหกรณ์สมาชิก **พนักงานและลูกจ้างเจ้าหน้าที่** ของชุมนุมสหกรณ์ ตลอดจนสอดส่องดูแลโดยทั่วไปเพื่อให้กิจการของชุมนุมสหกรณ์ดำเนินไปด้วยดี
- (20) พิจารณาให้ชุมนุมสหกรณ์สมัครเข้าเป็นสมาชิกขององค์การระหว่างประเทศ และแต่งตั้ง ผู้แทนเข้าประชุมและใช้สิทธิต่าง ๆ ในสันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทย หรือองค์การระหว่างประเทศดังกล่าว

¹³ ให้คณะกรรมการดำเนินการกลั่นกรอง แผนปรับปรุงการดำเนินงานตามมาตรา 16 (4) แก้ไขโดยมาตรา 7 แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2562

(21) ¹⁴พิจารณาเชิญบุคคลภายนอกที่เห็นสมควรเป็นที่ปรึกษาของคณะกรรมการดำเนินการ ตลอดจนกำหนดค่าตอบแทนให้ตามที่เห็นสมควร

(22) จัดส่งรายการหรือรายงานเกี่ยวกับกิจการของชุมนุมสหกรณ์ต่อทางราชการ

(23) พิจารณาและปฏิบัติตามข้อบันทึกหนังสือของนายทะเบียนสหกรณ์ หรือรองนายทะเบียน สหกรณ์ หรือผู้ตรวจการสหกรณ์ หรือผู้สอบบัญชี หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งนายทะเบียนสหกรณ์ มอบหมาย

(24) ฟ้อง ต่อสู้ หรือดำเนินคดีเกี่ยวกับกิจการของชุมนุมสหกรณ์ หรือ ประนีประนอมยอมความ หรือมอบข้อพิพาทให้อนุญาโตตุลาการพิจารณาชี้ขาด

(25) ดำเนินกิจการอื่น ๆ ตามวัตถุประสงค์ของชุมนุมสหกรณ์และตามที่เห็นสมควร เพื่อให้ เกิดความเจริญแก่ชุมนุมสหกรณ์ ภายในขอบเขตแห่งกฎหมายว่าด้วยสหกรณ์

ความรับผิดชอบของคณะกรรมการดำเนินการ

ข้อ 73 ความรับผิดชอบของคณะกรรมการดำเนินการ ในกรณีคณะกรรมการดำเนินการกระทำการหรืองดเว้นกระทำการ หรือกระทำการโดยประมาทเลินเล่อในการปฏิบัติหน้าที่ของตนจนทำให้เสื่อมเสียผลประโยชน์ของชุมนุมสหกรณ์หรือสหกรณ์สมาชิก อันเป็นเหตุให้ชุมนุมสหกรณ์มีข้อบกพร่องเกี่ยวกับการเงิน การบัญชี หรือกิจการ หรือฐานะการเงิน ตามรายงานการสอบบัญชีหรือรายงานการตรวจสอบ เป็นเหตุให้ชุมนุมสหกรณ์ได้รับความเสียหาย คณะกรรมการดำเนินการต้องรับผิดชอบชดใช้ค่าเสียหายให้แก่ชุมนุมสหกรณ์

คณะกรรมการอำนวยการ

ข้อ 74 คณะกรรมการอำนวยการ คณะกรรมการดำเนินการอาจตั้งคณะกรรมการอำนวยการจากคณะกรรมการดำเนินการ จำนวน.....คน โดยให้ประธานกรรมการ รองประธานกรรมการ เหนียวินิก และเลขานุการของคณะกรรมการดำเนินการเป็นกรรมการอำนวยการ และให้คณะกรรมการดำเนินการตั้งกรรมการดำเนินการอื่นเป็นกรรมการร่วมอีกตามสมควร

ให้ประธานกรรมการและเลขานุการคณะกรรมการดำเนินการ เป็นประธานและเลขานุการคณะกรรมการอำนวยการตามลำดับ

คณะกรรมการอำนวยการให้อยู่ในตำแหน่งได้เท่ากับกำหนดเวลาของคณะกรรมการดำเนินการซึ่งตั้งคณะกรรมการอำนวยการนั้น

¹⁴ ตามหนังสือกรมส่งเสริมสหกรณ์ ที่ กษ 1108/2791 ลงวันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2548 เรื่อง คำแนะนำแนวทางการแต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิเป็นที่ปรึกษาของสหกรณ์

ให้คณะกรรมการอำนวยการประชุมกันตามคราวที่มีกิจธุระ แต่จะต้องมีการประชุมกันเดือนละหนึ่งครั้งเป็นอย่างน้อย และให้ประธานกรรมการอำนวยการ หรือเลขานุการนัดเรียกประชุมได้

ในการประชุมคณะกรรมการอำนวยการ ต้องมีกรรมการอำนวยการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการอำนวยการทั้งหมด จึงจะเป็นองค์ประชุม

ข้อวินิจฉัยทั้งปวงของคณะกรรมการอำนวยการ ให้เสนอคณะกรรมการดำเนินการในการประชุมคราวถัดไปทราบ

ข้อ 75 อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการอำนวยการ ให้คณะกรรมการอำนวยการเป็นผู้ดำเนินการจัดการแทนคณะกรรมการดำเนินการตามที่ได้รับมอบหมาย และตาม กฎหมาย ข้อบังคับ ระเบียบ มติ และคำสั่งของชุมนุมสหกรณ์ ซึ่งรวมทั้งในข้อต่อไปนี้

(1) พิจารณาดำเนินการในเรื่องการรับสหกรณ์สมาชิก และสหกรณ์สมาชิกออกจากชุมนุมสหกรณ์ ตลอดจนดูแลให้สหกรณ์สมาชิกปฏิบัติตามข้อบังคับ ระเบียบ และมติของชุมนุมสหกรณ์

(2) ควบคุมในเรื่องการรับเงิน การจ่ายเงิน การสะสมเงิน การฝากเงินหรือการเก็บรักษาเงิน ให้เป็นไปตามข้อบังคับ และระเบียบของชุมนุมสหกรณ์

(3) ควบคุมการจัดทำบัญชี และทะเบียนต่าง ๆ ของชุมนุมสหกรณ์ให้ถูกต้องครบถ้วนและเป็นปัจจุบันอยู่เสมอ

(4) ควบคุมดูแล เก็บรักษาเอกสารหลักฐานต่าง ๆ ตลอดจนทรัพย์สินของชุมนุมสหกรณ์ให้อยู่ในสภาพอันดีและปลอดภัย และพร้อมที่จะนำมาให้ผู้เกี่ยวข้องตรวจสอบได้ทันที

(5) เสนอแนะคณะกรรมการดำเนินการในการปรับปรุง หรือแก้ไขการบริหารงานของชุมนุมสหกรณ์

(6) ควบคุมดูแลการจัดทำงบการเงินประจำปีและรายงานประจำปีแสดงผลการดำเนินงานของสหกรณ์เสนอคณะกรรมการดำเนินการพิจารณา เพื่อเสนอต่อที่ประชุมใหญ่อนุมัติ

(7) พิจารณาการจัดสรรกำไรสุทธิประจำปีของชุมนุมสหกรณ์ เสนอต่อคณะกรรมการดำเนินการพิจารณาเสนอให้ที่ประชุมใหญ่พิจารณา

(8) จัดทำแผนงานและงบประมาณประจำปีของชุมนุมสหกรณ์ เสนอต่อคณะกรรมการดำเนินการพิจารณาและเสนอที่ประชุมใหญ่ อนุมัติ

(9) ทำนิติกรรมต่าง ๆ เกี่ยวกับการดำเนินงานของชุมนุมสหกรณ์ ตามที่คณะกรรมการดำเนินการมอบหมาย

(10) ควบคุมดูแลการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามนโยบาย และมติของคณะกรรมการดำเนินการ

(11) พิจารณาวินิจฉัยและสั่งการเกี่ยวกับปัญหาการดำเนินงานเฉพาะหน้า รวมทั้งให้ความคิดเห็นแก่ผู้จัดการในการปฏิบัติงานต่าง ๆ

(12) รับทราบกิจการและผลการปฏิบัติงานในความรับผิดชอบของผู้จัดการ ตลอดจนรับทราบปัญหาและข้อเสนอของผู้จัดการ เพื่อนำเสนอต่อคณะกรรมการดำเนินการ

(13) รายงานผลการปฏิบัติงาน เหตุการณ์ความเคลื่อนไหว ผลแห่งกิจการ ตลอดจนความคิดเห็นและข้อเสนอต่าง ๆ ต่อคณะกรรมการดำเนินการทุกครั้งที่มีการประชุมคณะกรรมการดำเนินการ

คณะกรรมการศึกษา

ข้อ 76 คณะกรรมการศึกษา ให้คณะกรรมการดำเนินการตั้งกรรมการดำเนินการจำนวนไม่เกิน คน เป็นคณะกรรมการศึกษา โดยให้มีตำแหน่งเป็นประธานคนหนึ่ง และเลขานุการคนหนึ่ง นอกนั้นเป็นกรรมการ

คณะกรรมการศึกษาให้อยู่ในตำแหน่งได้เท่าที่กำหนดเวลาของคณะกรรมการดำเนินการซึ่งตั้งคณะกรรมการศึกษานั้น

ให้คณะกรรมการศึกษาประชุมกันตามคราวที่มีกิจธุระ แต่จะต้องมีการประชุมกันเดือนละหนึ่งครั้งเป็นอย่างน้อย และให้ประธานกรรมการศึกษา หรือเลขานุการนัดเรียกประชุมได้

ในการประชุมคณะกรรมการศึกษา ต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งจำนวนของกรรมการศึกษาทั้งหมด จึงจะเป็นองค์ประชุม

ให้คณะกรรมการศึกษารายงานผลการปฏิบัติงานให้คณะกรรมการดำเนินการทราบในการประชุมคราวถัดไป

ข้อ 77 อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการศึกษา ให้คณะกรรมการศึกษามีอำนาจและหน้าที่ดำเนินการตามข้อบังคับ ตลอดจนระเบียบของชุมนุมสหกรณ์ในส่วนที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนมติและคำสั่งของคณะกรรมการดำเนินการ ซึ่งรวมทั้งในข้อต่อไปนี้

(1) ให้การศึกษาอบรมแก่สหกรณ์สมาชิก และผู้ที่สนใจให้ทราบถึงเจตนารมณ์ หลักวิธีการ และการบริหารงานของสหกรณ์

(2) ประชาสัมพันธ์ให้สหกรณ์สมาชิก และสหกรณ์อื่นได้ทราบถึงผลงานของชุมนุมสหกรณ์ที่ได้ดำเนินงานไป

(3) ดำเนินการในการหาสหกรณ์ผู้สมัครเข้าเป็นสหกรณ์สมาชิก

(4) ศึกษา และติดตามข่าวคราวความเคลื่อนไหวด้านการดำเนินงานของสหกรณ์อื่นทั้งในและนอกประเทศ เพื่อนำตัวอย่างที่ดีมาเสนอคณะกรรมการดำเนินการพิจารณานำมาบริการแก่สหกรณ์สมาชิก

คณะอนุกรรมการ

ข้อ 78 คณะอนุกรรมการ ในกรณีจำเป็นแก่การดำเนินงาน คณะกรรมการดำเนินการอาจมีคำสั่งแต่งตั้งอนุกรรมการต่าง ๆ เพื่อมอบหมายให้ปฏิบัติภารกิจของสหกรณ์ โดยมีอำนาจหน้าที่ตามที่คณะกรรมการดำเนินการกำหนด

คณะกรรมการดำเนินการอาจแต่งตั้งบุคคลภายนอกที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญในเรื่องนั้น ๆ เป็นที่ปรึกษาคณะกรรมการและให้ถือว่าที่ปรึกษาคณะกรรมการเป็นส่วนหนึ่งขององค์ประกอบ¹⁵

ประธานในที่ประชุม

ข้อ 79 ประธานในที่ประชุม ในการประชุมใหญ่หรือการประชุมคณะกรรมการดำเนินการ ให้ประธานกรรมการเป็นประธานในที่ประชุม ถ้าประธานกรรมการไม่อยู่ในที่ประชุม ก็ให้รองประธานกรรมการเป็นประธานในที่ประชุม และถ้ารองประธานกรรมการไม่อยู่ในที่ประชุมด้วย ก็ให้ที่ประชุมเลือกตั้งกรรมการดำเนินการคนหนึ่งขึ้นเป็นประธานในที่ประชุมเฉพาะการประชุมคราวนั้น

ในการประชุมคณะกรรมการอื่น ๆ เช่น คณะกรรมการอำนวยการ คณะกรรมการศึกษา ให้ประธานคณะกรรมการนั้น ๆ เป็นประธานในที่ประชุม ถ้าประธานคณะกรรมการไม่อยู่ในที่ประชุม ก็ให้ที่ประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุมเฉพาะการประชุมคราวนั้น

ในการประชุมใหญ่สามัญที่ผู้แทนสหกรณ์สมาชิกขอให้เรียกประชุม และในกรณีที่ที่ประชุมใหญ่ได้มีมติถอดถอนคณะกรรมการดำเนินการ ให้ผู้ตรวจสอบกิจการเป็นประธานในที่ประชุม

การออกเสียงและการวินิจฉัยปัญหาในที่ประชุม

ข้อ 80 การออกเสียง ผู้แทนสหกรณ์สมาชิกหรือกรรมการดำเนินการ หรือกรรมการอื่น ๆ ออกเสียงในที่ประชุมใหญ่ หรือที่ประชุมคณะกรรมการดำเนินการ หรือที่ประชุมคณะกรรมการอื่น ๆ สุดแต่กรณี ได้เพียงคนหนึ่งเสียง และจะมอบให้ผู้อื่นมาประชุมและออกเสียงแทนตนไม่ได้

ถ้าในปัญหาซึ่งที่ประชุมวินิจฉัยนั้น ผู้ใดมีส่วนได้ส่วนเสียเป็นพิเศษเฉพาะตัว ผู้นั้นจะออกเสียงในเรื่องนั้นไม่ได้

ข้อ 81 การวินิจฉัยปัญหา การวินิจฉัยปัญหาต่าง ๆ ในที่ประชุมใหญ่ หรือที่ประชุมคณะกรรมการดำเนินการ หรือที่ประชุมคณะกรรมการอื่น ๆ ให้ถือคะแนนเสียงข้างมาก ถ้าคะแนนเสียงเท่ากัน ให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด เว้นแต่ในกรณีต่อไปนี้ให้ถือเสียงไม่น้อยกว่าสองในสามของจำนวนผู้แทนสหกรณ์สมาชิกที่มาประชุม

- (1) การแก้ไขเพิ่มเติมข้อบังคับ
- (2) การควบชุมนุมสหกรณ์
- (3) การเลิกชุมนุมสหกรณ์
- (4) การแยกชุมนุมสหกรณ์

การอื่นใดที่ข้อบังคับนี้กำหนดการลงคะแนนเสียงไว้เป็นการเฉพาะ ก็ให้ถือปฏิบัติเป็นไปตามข้อกำหนดนั้น

¹⁵ องค์ประกอบของคณะกรรมการอาจประกอบด้วยที่ปรึกษาคณะกรรมการ ประธานกรรมการ อนุกรรมการ และเลขานุการอนุกรรมการ (ไม่นับรวมที่ปรึกษาคณะกรรมการเข้าเป็นองค์ประชุม)

ถ้าในปัญหาซึ่งที่ประชุมวินิจฉัยนั้น ผู้ใดมีส่วนได้เสียเป็นพิเศษเฉพาะตัว ผู้นั้นจะออกเสียงในเรื่องนั้นไม่ได้

รายงานการประชุม

ข้อ 82 รายงานการประชุม ในการประชุมใหญ่ หรือการประชุมคณะกรรมการดำเนินการ หรือการประชุมคณะกรรมการอื่น ๆ ต้องจัดให้ผู้เข้าร่วมประชุมลงลายมือชื่อพร้อมทั้งบันทึกเรื่องที่พิจารณาวินิจฉัยทั้งสิ้นไว้ในรายงานการประชุม และให้ประธานในที่ประชุม เลขานุการ หรือกรรมการอื่น ๆ อนุกรรมการ แล้วแต่กรณีอีกคนหนึ่งซึ่งเข้าประชุมนั้น ๆ ลงลายมือชื่อไว้เป็นสำคัญ

รายงานการประชุมคณะกรรมการดำเนินการต้องจัดทำแล้วเสร็จภายในไม่เกินสามสิบวัน

หมวด 8

ผู้จัดการและเจ้าหน้าที่อื่นของสหกรณ์

ข้อ 83 การจ้างและแต่งตั้งผู้จัดการ คณะกรรมการดำเนินการอาจพิจารณาคัดเลือกบุคคลที่มีความซื่อสัตย์สุจริต มีความรู้ความสามารถและความเหมาะสมเพื่อแต่งตั้งหรือจ้างเป็นผู้จัดการของชุมนุมสหกรณ์โดยต้องไม่เป็นบุคคลที่มีลักษณะต้องห้ามตามข้อ 65 (1) (2) (3) (4) (5) (6) (7) (8) (9)¹⁶ หรือเป็นที่ปรึกษาชุมนุมสหกรณ์หรือเป็นผู้ตรวจสอบกิจการชุมนุมสหกรณ์ และในการจ้างผู้จัดการต้องทำหนังสือสัญญาจ้างไว้เป็นหลักฐาน และให้คณะกรรมการดำเนินการเรียกให้มีหลักประกันให้เป็นไปตามกฎหมาย

ในการแต่งตั้ง หรือจ้างผู้จัดการ ต้องให้ผู้จัดการรับทราบและรับรองที่จะปฏิบัติหน้าที่ ดังกำหนดไว้ในข้อ 85 เป็นลายลักษณ์อักษร

ให้คณะกรรมการดำเนินการมีอำนาจกำหนดระเบียบของชุมนุมสหกรณ์เกี่ยวกับการคัดเลือกหรือสอบคัดเลือก การแต่งตั้งหรือจ้าง การกำหนดอัตราเงินเดือน การให้สวัสดิการและการให้ออกจากตำแหน่งของผู้จัดการชุมนุมสหกรณ์

ข้อ 84 การดำรงตำแหน่งผู้จัดการ ชุมนุมสหกรณ์อาจจ้างผู้จัดการได้สองวิธี คือ มีกำหนดระยะเวลาจ้างและไม่กำหนดระยะเวลาจ้างก็ได้

ข้อ 85 อำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบของผู้จัดการ ผู้จัดการมีอำนาจหน้าที่ในการจัดการทั่วไป และรับผิดชอบเกี่ยวกับบรรดากิจการประจำของสหกรณ์ รวมทั้งในข้อต่อไปนี้

(1) ตรวจสอบและดำเนินการขึ้นต้นเกี่ยวกับการรับสหกรณ์เข้าเป็นสหกรณ์สมาชิกให้เป็นการถูกต้อง ตลอดจนเป็นธุระจัดให้สหกรณ์ที่สมัครเข้าเป็นสหกรณ์สมาชิกลงลายมือชื่อในทะเบียนสมาชิก และชำระค่าธรรมเนียมแรกเข้ากับเงินค่าหุ้นตามข้อบังคับของชุมนุมสหกรณ์ และดำเนินการเกี่ยวกับการให้

¹⁶ กำหนดให้สอดคล้องกับข้อ 65

สหกรณ์สมาชิกออกจากชุมนุมสหกรณ์ แล้วนำเสนอคณะกรรมการอำนวยการ หรือคณะกรรมการดำเนินการพิจารณา

(2) ดำเนินการเกี่ยวกับการถือหุ้นของสหกรณ์สมาชิก แจกยอดจำนวนหุ้น จ่ายคืนค่าหุ้นและ **ชักชวน** การถือหุ้นในชุมนุมสหกรณ์

(3) รับฝากเงิน จ่ายคืนเงินฝาก และ **ชักชวน** การฝากเงินในชุมนุมสหกรณ์

(4) เป็นธุระในการตรวจสอบคำขอกู้ จ่ายเงินกู้ จัดทำเอกสารเกี่ยวกับเงินกู้ และดำเนินการอื่น ๆ เกี่ยวกับเรื่องการให้เงินกู้ให้เป็นไปตามแบบและระเบียบที่ชุมนุมสหกรณ์กำหนดไว้

(5) จัดการทั่วไปในส่วนที่เกี่ยวกับการค้า และการบริการให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของชุมนุมสหกรณ์

(6) สรรวจราคาผลผลิตหรือสินค้าอื่น ๆ ในตลาดต่าง ๆ เพื่อเป็นหลักในการพิจารณาดำเนินกิจการของชุมนุมสหกรณ์ กับแจ้งให้คณะกรรมการอำนวยการ และสหกรณ์สมาชิกทราบความเคลื่อนไหวของราคาผลผลิตและสินค้านั้น ๆ ด้วย

(7) เป็นธุระกวาดขันในเรื่องการออกไปรับ เรียกใบรับ หรือจัดให้มีใบสำคัญเกี่ยวกับการซื้อขาย และการทำธุรกิจต่าง ๆ ของชุมนุมสหกรณ์ ทั้งนี้ ต้องเป็นไปด้วยความเที่ยงตรงสุจริต

(8) รับผิดชอบตรวจสอบการรับจ่ายเงินทั้งปวงของชุมนุมสหกรณ์ให้เป็นการถูกต้อง ตลอดจนรวบรวมใบสำคัญ และเอกสารต่าง ๆ เกี่ยวกับการเงินของชุมนุมสหกรณ์ไว้โดยครบถ้วน

(9) รักษาเงินสดของชุมนุมสหกรณ์ภายในจำนวนที่คณะกรรมการดำเนินการอนุญาตให้สำรองไว้ใช้จ่ายในกิจการของชุมนุมสหกรณ์ และจัดการส่งเงินของชุมนุมสหกรณ์นอกจากจำนวนดังกล่าวนั้นเข้าฝากตามที่คณะกรรมการดำเนินการกำหนด

(10) พิจารณาจัดจ้าง **เจ้าหน้าที่** ของชุมนุมสหกรณ์ตามอำนาจหน้าที่ที่กำหนดในระเบียบของชุมนุมสหกรณ์ รวมถึงกำหนดหน้าที่และวิสัยปฏิบัติงานของบรรดา **เจ้าหน้าที่** ของชุมนุมสหกรณ์ ตลอดจนเป็นผู้บังคับบัญชาและรับผิดชอบดูแลการปฏิบัติงานของ **เจ้าหน้าที่** เหล่านั้นให้เป็นไปโดยถูกต้องเรียบร้อย

(11) เก็บรักษาสัญญาจ้างและหลักประกันของ **เจ้าหน้าที่** ของชุมนุมสหกรณ์ให้ครบถ้วนและปลอดภัย

(12) ติดต่อประสานงานกับเลขานุการในการนัดเรียกประชุมใหญ่ ประชุมคณะกรรมการดำเนินการ และประชุมคณะกรรมการอื่น ๆ

(13) เข้าร่วมประชุมชี้แจงในการประชุมใหญ่ การประชุมคณะกรรมการดำเนินการ และการประชุมคณะกรรมการอื่น ๆ เว้นแต่ในกรณีซึ่งที่ประชุมนั้น ๆ มิให้เข้าร่วมประชุม

(14) ปฏิบัติการเกี่ยวกับการโต้ตอบหนังสือของชุมนุมสหกรณ์

(15) รับผิดชอบและดูแลในการจัดทำบัญชีและทะเบียนต่าง ๆ ของชุมนุมสหกรณ์ให้ถูกต้อง ครบถ้วน และเป็นปัจจุบัน

(16) รักษาดวงตราของชุมนุมสหกรณ์ และรับผิดชอบตรวจตราทรัพย์สินต่าง ๆ ของชุมนุมสหกรณ์ ตลอดจนผลิตผลหรือสินค้าอื่น ๆ ของชุมนุมสหกรณ์ให้อยู่ในสภาพอันดีและปลอดภัย

(17) เสนอรายงานกิจการประจำเดือนของชุมนุมสหกรณ์ต่อคณะกรรมการอำนวยการเป็นประจำทุกเดือน หรือตามที่คณะกรรมการอำนวยการกำหนดให้ปฏิบัติ

(18) จัดทำประมาณการรายรับรายจ่ายประจำปี และแผนการดำเนินงานของชุมนุมสหกรณ์เสนอต่อที่ประชุมคณะกรรมการอำนวยการ พิจารณานำเสนอต่อคณะกรรมการดำเนินการ

(19) รับผิดชอบจัดทำงบการเงินประจำปี และรายงานประจำปีแสดงผลการดำเนินงานของสหกรณ์เสนอคณะกรรมการดำเนินการพิจารณา เพื่อเสนอให้ที่ประชุมใหญ่อุมัติ

(20) เสนอรายการ หรือรายงานของชุมนุมสหกรณ์ต่อทางราชการตามแบบและระยะเวลาที่ทางราชการกำหนด

(21) ปฏิบัติงานอื่น ๆ ตามที่คณะกรรมการดำเนินการ หรือคณะกรรมการอื่น ๆ ของชุมนุมสหกรณ์มอบหมายให้ หรือตามที่ควรกระทำเพื่อให้กิจการในหน้าที่ของตนลุล่วงไปด้วยดี

ในการปฏิบัติหน้าที่ ผู้จัดการต้องกระทำตามข้อบังคับและระเบียบของชุมนุมสหกรณ์ ตลอดจนมติของคณะกรรมการดำเนินการโดยเคร่งครัด ถ้าเรื่องใดไม่มีกำหนดไว้ในข้อบังคับ ระเบียบหรือมติ ก็ต้องกระทำตามทางอันสมควรเพื่อให้บังเกิดผลดีต่อชุมนุมสหกรณ์

ข้อ 86 การพ้นจากตำแหน่งของผู้จัดการ ผู้จัดการของสหกรณ์ต้องพ้นจากตำแหน่งด้วยเหตุอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้

(1) ตาย

(2) ลาออกโดยแสดงความจำนงทำเป็นหนังสือต่อคณะกรรมการดำเนินการ

(3) ขาดคุณสมบัติตามระเบียบของสหกรณ์ หรือมีลักษณะต้องห้ามตามที่ข้อบังคับและกฎหมายสหกรณ์กำหนด

(4) ครบกำหนดตามสัญญาจ้าง หรืออายุครบ...(ระบุอายุให้ให้ชัดเจนแต่ไม่เกิน 60 ปี).. ปีบริบูรณ์¹⁷ **สุดแต่เงื่อนไขใดถึงกำหนดก่อน และให้พ้นจากตำแหน่งในวันสิ้นปีทางบัญชีที่อายุครบ...(ระบุอายุเช่นเดียวกับอายุข้างต้น)... ปีบริบูรณ์**

(5) ถูกเลิกจ้าง

(6) ถูกลงโทษให้ออกหรือไล่ออก หรือมีพฤติกรรมอันแสดงให้เห็นเป็นประจักษ์ว่าได้กระทำการ หรือละเว้นการกระทำใด ๆ อันอาจทำให้เกิดความไม่สงบเรียบร้อยและศีลธรรมอันดีแก่ประชาชน หรือไม่เหมาะสมกับตำแหน่งหน้าที่ผู้จัดการสหกรณ์

¹⁷ อายุตามที่กำหนดไว้ในข้อบังคับแต่ต้องไม่เกินหกสิบปีบริบูรณ์ตามระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ ว่าด้วยการกำหนดข้อบังคับเกี่ยวกับการพ้นจากตำแหน่งของผู้จัดการสหกรณ์ พ.ศ. 2565

ข้อ 87 การลาออกของผู้จัดการ ให้ผู้จัดการสหกรณ์ยื่นหนังสือถึงสหกรณ์ก่อนวันที่จะออกไม่น้อยกว่าสามสิบวัน และให้เลขานุการนำเสนอที่ประชุมคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์พิจารณาการลาออกนั้น

ข้อ 88 ¹⁸การแต่งตั้งผู้รักษาการแทนผู้จัดการ ถ้าตำแหน่งผู้จัดการว่างลง และยังไม่ได้แต่งตั้งให้ผู้ใดดำรงตำแหน่งแทน หรือเมื่อผู้จัดการไม่อยู่หรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้เป็นครั้งคราว ให้รองผู้จัดการ หรือผู้ช่วยผู้จัดการ หรือเจ้าหน้าที่ของชุมนุมสหกรณ์ตามที่คณะกรรมการดำเนินการมอบหมายเป็นผู้รักษาการแทน

ข้อ 89 การเปลี่ยนผู้จัดการ ในกรณีที่มีการเปลี่ยนผู้จัดการ ให้เป็นหน้าที่ของคณะกรรมการดำเนินการต้องจัดให้มีการตรวจสอบหลักฐานทางบัญชีและการเงิน ตลอดจนผลิตผลและสินค้าคงเหลือของชุมนุมสหกรณ์กับบรรดาทรัพย์สินและหนี้สิน ตลอดจนจัดทำงบการเงินของชุมนุมสหกรณ์เพื่อทราบฐานะอันแท้จริงก่อนที่จะส่งมอบงาน

ข้อ 90 การมอบหมายงานในหน้าที่ผู้จัดการให้กรรมการดำเนินการ ¹⁹ภายในห้าปี นับแต่วันที่จดทะเบียนชุมนุมสหกรณ์ ถ้าชุมนุมสหกรณ์ยังมิได้มีการจัดจ้างและแต่งตั้งผู้จัดการ หรือชุมนุมสหกรณ์ไม่อยู่ในฐานะจะจัดจ้างเจ้าหน้าที่ชุมนุมสหกรณ์ในตำแหน่งอื่นด้วยได้ ให้คณะกรรมการดำเนินการดำเนินการมอบหมายงานในหน้าที่ผู้จัดการให้กรรมการดำเนินการคนใดคนหนึ่งได้ตามที่เห็นสมควร

ข้อ 91 เจ้าหน้าที่ของชุมนุมสหกรณ์ นอกจากตำแหน่งผู้จัดการแล้ว ชุมนุมสหกรณ์อาจจัดจ้างและแต่งตั้งเจ้าหน้าที่อื่นตามความจำเป็นเพื่อปฏิบัติงานในชุมนุมสหกรณ์ โดยต้องไม่เป็นบุคคลที่มีลักษณะต้องห้ามตามข้อ 65 (1) (2) (3) (4) (5) (6) (7) (8) (9)²⁰ หรือเป็นที่ปรึกษาชุมนุมสหกรณ์หรือเป็นผู้ตรวจสอบกิจการชุมนุมสหกรณ์ ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามระเบียบว่าด้วยเจ้าหน้าที่และลูกจ้างของสหกรณ์ที่คณะกรรมการดำเนินการกำหนด

หมวด 9

ที่ปรึกษาและผู้ตรวจสอบกิจการ

ที่ปรึกษา

ข้อ 92 ที่ปรึกษา คณะกรรมการดำเนินการอาจเชิญบุคคลภายนอกซึ่งทรงคุณวุฒิมีความรู้ความสามารถและเหมาะสมเป็นที่ปรึกษาได้ เพื่อให้ความเห็นแนะนำในการดำเนินงานทั่วไปของชุมนุมสหกรณ์จำนวนไม่เกินห้าคน ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามระเบียบของสหกรณ์

¹⁸ โปรดตรวจสอบตำแหน่งที่ปรากฏในข้อนี้ ให้สัมพันธ์กับระเบียบชุมนุมสหกรณ์ฯ ว่าด้วยข้อบังคับการทำงาน หรือระเบียบชุมนุมสหกรณ์ฯ ว่าด้วยเจ้าหน้าที่ฯ

¹⁹ สหกรณ์ใดจดทะเบียนจัดตั้งเกินกว่า 5 ปี สหกรณ์ควรจ้างผู้จัดการ และแก้ไขโดยยกเลิกข้อนี้

²⁰ กำหนดให้สอดคล้องกับข้อ 65 (บางข้อ)

ผลประโยชน์และค่าตอบแทนหรือค่าใช้จ่ายที่มีชื่อเรียกเป็นอย่างอื่นของผู้ทรงคุณวุฒิที่เป็นที่ปรึกษา ซึ่งจะต้องได้รับให้อยู่ภายใต้งบประมาณรายจ่ายที่ได้รับอนุมัติจากที่ประชุมใหญ่และจะต้องแสดงไว้ในรายงานประจำปีเพื่อเสนอต่อที่ประชุมใหญ่ทราบเป็นรายบุคคล

ผู้ตรวจสอบกิจการ

ข้อ 93 ผู้ตรวจสอบกิจการ ให้ที่ประชุมใหญ่เลือกตั้งสมาชิกหรือบุคคลภายนอกซึ่งเป็นบุคคลธรรมดา หรือนิติบุคคล และเป็นผู้ที่มีคุณสมบัติความรู้ความสามารถในด้านการเงิน การบัญชี การบริหาร ธุรกิจ เศรษฐศาสตร์ การสหกรณ์ หรือกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับขุมนุมสหกรณ์ และมีคุณสมบัติเป็นผู้ผ่านการอบรมการตรวจสอบกิจการจากกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ หรือหน่วยงานอื่นที่ได้รับการรับรองหลักสูตรจากกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ รวมทั้งไม่มีลักษณะต้องห้ามตามระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ เป็นผู้ตรวจสอบกิจการของสหกรณ์ จำนวน.....²¹ (ตัวอักษร) คน หรือคณะผู้ตรวจสอบกิจการจำนวน..... (ตัวอักษร) คนต่อคณะหรือหนึ่งนิติบุคคล

กรณีเลือกคณะผู้ตรวจสอบกิจการ ให้มีประธานคณะหนึ่งคนมีหน้าที่ควบคุมดูแลการปฏิบัติงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ในการตรวจสอบกิจการ และให้ประกาศชื่อประธานคณะผู้ตรวจสอบกิจการให้ที่ประชุมใหญ่ทราบด้วย

ข้อ 94 ขั้นตอนและวิธีการเลือกตั้งผู้ตรวจสอบกิจการ ให้สหกรณ์ประกาศขั้นตอนและวิธีการเลือกตั้งเป็นลายลักษณ์อักษรให้สมาชิกทราบก่อนวันประชุมใหญ่ และให้ประกาศรับสมัครบุคคลเข้ารับการเลือกตั้งเป็นผู้ตรวจสอบกิจการก่อนวันประชุมใหญ่ และพิจารณาคัดเลือกผู้ตรวจสอบกิจการที่มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์กำหนด เพื่อนำเสนอชื่อผู้ที่ผ่านการคัดเลือกเสนอให้ที่ประชุมใหญ่เลือกตั้งตามประกาศ โดยผู้สมัครเข้ารับการเลือกตั้งเป็นผู้ตรวจสอบกิจการต้องแสดงตนต่อที่ประชุมใหญ่ด้วย และให้ผู้ที่ได้รับเลือกตั้งคะแนนสูงสุดเป็นผู้ตรวจสอบกิจการ หากมีคะแนนเท่ากันให้ประธานออกเสียงเพิ่มอีกหนึ่งเสียงเป็นเสียงชี้ขาด²² ทั้งนี้ ให้ผู้ที่ได้รับเลือกตั้งลำดับคะแนนรองลงมาเป็นผู้ตรวจสอบกิจการสำรอง จำนวน.....คน หรือ คณะ หรือ หนึ่งนิติบุคคล

กรณีมีผู้ตรวจสอบกิจการคนใดต้องขาดจากการเป็นผู้ตรวจสอบกิจการตามข้อ 96 (2) (3) (4) หรือ (5) ให้ผู้ตรวจสอบกิจการสำรองเข้าปฏิบัติหน้าที่ได้ทันทีเท่าระยะเวลาที่เหลืออยู่ของผู้ซึ่งตนแทน หรือจนกว่าจะมีการเลือกตั้งผู้ตรวจสอบกิจการใหม่

²¹ ระบุจำนวนผู้ตรวจสอบกิจการของขุมนุมสหกรณ์ที่แน่นอน แต่ไม่เกิน 5 คนหรือ 1 นิติบุคคล

²² ผู้ตรวจสอบกิจการสำรองสัมพันธ์กับข้อ 99 เช่น กรณีเลือกผู้ตรวจสอบกิจการเป็นคณะ ให้กำหนดผู้ตรวจสอบกิจการสำรองเป็นคณะ เป็นต้น

หมายเหตุ : เพื่อให้เกิดความชัดเจนในการเลือกตั้งหรือกำหนดค่าตอบแทนสหกรณ์ควรกำหนดให้ชัดเจนว่าผู้ตรวจสอบกิจการจะเป็นรายบุคคล หรือ คณะ หรือ นิติบุคคล (ต้องเลือกอย่างใดอย่างหนึ่ง)

ข้อ 95 การดำรงตำแหน่งผู้ตรวจสอบกิจการ ผู้ตรวจสอบกิจการอยู่ในตำแหน่งได้มีกำหนดเวลา.....²³ ปีบัญชีสหกรณ์ เมื่อครบกำหนดเวลาแล้วยังไม่มีการเลือกตั้งผู้ตรวจสอบกิจการคนใหม่ ก็ให้ผู้ตรวจสอบกิจการคนเดิมปฏิบัติหน้าที่อยู่ต่อไปจนกว่าที่ประชุมใหญ่มีมติเลือกตั้งผู้ตรวจสอบกิจการคนใหม่

ผู้ตรวจสอบกิจการที่พ้นจากตำแหน่งตามวาระอาจจะได้รับเลือกตั้งจากที่ประชุมใหญ่อีกได้แต่ต้องไม่เกินสองวาระติดต่อกัน

กรณีผู้ตรวจสอบกิจการขาดจากการเป็นผู้ตรวจสอบกิจการก่อนครบวาระ ให้กำหนดระเบียบวาระการประชุมใหญ่เพื่อเลือกตั้งผู้ตรวจสอบกิจการคนใหม่ ในคราวประชุมใหญ่ครั้งแรกหลังจากผู้ตรวจสอบกิจการคนนั้นขาดจากการเป็นผู้ตรวจสอบกิจการ และนับวาระการดำรงตำแหน่งของผู้แทนต่อเนื่องจากผู้ที่ตนมาดำรงตำแหน่ง

ข้อ 96 การขาดจากการเป็นผู้ตรวจสอบกิจการ ผู้ตรวจสอบกิจการต้องขาดจากการเป็นผู้ตรวจสอบกิจการเพราะเหตุอย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้

- (1) พ้นจากตำแหน่งตามวาระ
- (2) ตาย
- (3) ลาออก โดยแสดงเหตุผลเป็นหนังสือยื่นต่อประธานคณะกรรมการดำเนินการและให้มีผลวันที่ประชุมคณะกรรมการดำเนินการชุมนุมสหกรณ์มีมติรับทราบ
- (4) ที่ประชุมใหญ่ของชุมนุมสหกรณ์ลงมติถอดถอนผู้ตรวจสอบกิจการซึ่งเป็นบุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคล ออกจากตำแหน่งทั้งคณะหรือรายบุคคล
- (5) อธิบดีกรมตรวจบัญชีสหกรณ์วินิจฉัยว่าขาดคุณสมบัติ หรือมีลักษณะต้องห้ามตามระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์กำหนด

ข้อ 97 อำนาจหน้าที่ของผู้ตรวจสอบกิจการ ผู้ตรวจสอบกิจการมีอำนาจหน้าที่ตรวจสอบการดำเนินงานทั้งปวงของชุมนุมสหกรณ์ ทั้งด้านการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการเงิน การบัญชี และด้านปฏิบัติการในการดำเนินธุรกิจตามที่กำหนดไว้ในข้อบังคับของชุมนุมสหกรณ์ รวมทั้งการประเมินผลการควบคุมภายใน การรักษาความปลอดภัยของข้อมูลสารสนเทศของชุมนุมสหกรณ์ และการตรวจสอบในเรื่องต่าง ๆ ดังนี้

- (1) ตรวจสอบความถูกต้องของการบันทึกบัญชีเพื่อให้เป็นไปตามแบบและรายการที่นายทะเบียนสหกรณ์กำหนด
- (2) ประเมินความมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลการดำเนินงานของคณะกรรมการดำเนินการเพื่อให้ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะในการปรับปรุงการบริหารงานของคณะกรรมการดำเนินการให้เป็นไปตามกฎหมาย ข้อบังคับ และระเบียบของชุมนุมสหกรณ์

²³ ระบุจำนวนปีให้ชัดเจน และต้องไม่เกิน 3 ปี

(3) สอบทานระบบการปฏิบัติงานของสหกรณ์ เพื่อให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ ข้อบังคับ และระเบียบของสหกรณ์ รวมทั้งคำสั่งนายทะเบียนสหกรณ์ สำนักงานสหกรณ์จังหวัด สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ กำหนดให้ต้องปฏิบัติ

(4) ตรวจสอบและสอบทานระบบการควบคุม ดูแลรักษาทรัพย์สินของชุมนุมสหกรณ์ วิเคราะห์และประเมินความมีประสิทธิภาพการใช้ทรัพย์สินของสหกรณ์ เพื่อให้การใช้ทรัพย์สินเป็นไปอย่างเหมาะสมและคุ้มค่า

(5) ตรวจสอบและติดตามการดำเนินงานของชุมนุมสหกรณ์ในการพิจารณาแก้ไข ข้อสังเกตหรือข้อบกพร่องเกี่ยวกับการดำเนินงานที่ได้รับแจ้งจากสำนักงานสหกรณ์จังหวัด สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ หรือผู้สอบบัญชี

ข้อ 98 การรายงานผลการตรวจสอบ ให้ผู้ตรวจสอบกิจการมีหน้าที่รายงานผลการตรวจสอบเป็นลายลักษณ์อักษรประจำเดือนและประจำปี เพื่อสรุปผลการตรวจสอบ รวมทั้งข้อสังเกตข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ และเข้าร่วมประชุมคณะกรรมการดำเนินการเพื่อแจ้งผลการตรวจสอบประจำเดือนที่ผ่านมา เข้าร่วมประชุมใหญ่เพื่อรายงานผลการตรวจสอบประจำปีเสนอต่อที่ประชุมใหญ่ของชุมนุมสหกรณ์ด้วย

กรณีพบว่ามีเหตุการณ์ที่อาจก่อให้เกิดความเสียหายแก่ชุมนุมสหกรณ์หรือสหกรณ์สมาชิก หรือชุมนุมสหกรณ์มีการปฏิบัติไม่เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ คำสั่ง ประกาศหรือคำแนะนำของทางราชการ รวมทั้งข้อบังคับ ระเบียบ มติที่ประชุมหรือคำสั่งของชุมนุมสหกรณ์ที่อาจจะก่อให้เกิดความเสียหายแก่สหกรณ์สมาชิกหรือชุมนุมสหกรณ์อย่างร้ายแรง ให้แจ้งผลการตรวจสอบกิจการต่อคณะกรรมการดำเนินการทันทีเพื่อดำเนินการแก้ไข และให้จัดส่งสำเนารายงานดังกล่าวต่อสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ และสำนักงานสหกรณ์จังหวัดโดยเร็ว

ให้ผู้ตรวจสอบกิจการติดตามผลการดำเนินการแก้ไขข้อบกพร่อง ข้อสังเกต และให้รายงานผลการติดตามการแก้ไขข้อบกพร่อง ข้อสังเกตของสหกรณ์ไว้ในรายงานผลการตรวจสอบกิจการด้วย

ข้อ 99 ความรับผิดชอบของผู้ตรวจสอบกิจการ กรณีผู้ตรวจสอบกิจการปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติตามอำนาจหน้าที่ หรือประพฤติดิจจริยธรรมในการปฏิบัติงานจนเป็นเหตุให้ชุมนุมสหกรณ์ได้รับความเสียหาย ผู้ตรวจสอบกิจการต้องรับผิดชอบชดเชยค่าเสียหายให้แก่ชุมนุมสหกรณ์ หรือหากตรวจพบข้อบกพร่องของชุมนุมสหกรณ์ ต้องแจ้งให้คณะกรรมการดำเนินการทราบโดยเร็ว ผู้ตรวจสอบกิจการต้องรับผิดชอบชดเชยค่าเสียหายอันจะเกิดแก่ชุมนุมสหกรณ์ด้วยเหตุไม่เจ้านั้น

การพิจารณาความรับผิดชอบของผู้ตรวจสอบกิจการให้เป็นไปตามมติที่ประชุมใหญ่

ข้อ 100 ชุมนุมสหกรณ์มีหน้าที่ต่อผู้ตรวจสอบกิจการดังนี้

(1) อำนวยความสะดวก ให้ความร่วมมือแก่ผู้ตรวจสอบกิจการ ในการให้คำชี้แจงตอบข้อซักถามต่าง ๆ พร้อมทั้งจัดเตรียมข้อมูล เอกสารหลักฐานประกอบการบันทึกบัญชีของชุมนุมสหกรณ์เพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบกิจการ

(2) กำหนดระเบียบวาระการประชุมให้ผู้ตรวจสอบกิจการรายงานผลการตรวจสอบกิจการประจำเดือนและจัดทำหนังสือเชิญให้ผู้ตรวจสอบกิจการเข้าร่วมประชุมคณะกรรมการดำเนินการชุมนุมสหกรณ์ทุกครั้ง

(3) พิจารณาปฏิบัติตามข้อสังเกตและข้อเสนอแนะของผู้ตรวจสอบกิจการ เพื่อให้การดำเนินการกิจการของชุมนุมสหกรณ์เป็นไปโดยถูกต้องตามกฎหมาย ระเบียบ และข้อบังคับของชุมนุมสหกรณ์

ทรัพย์สินของชุมนุมสหกรณ์

ข้อ 101 ทรัพย์สินของชุมนุมสหกรณ์ การโอนหรือจำหน่ายอสังหาริมทรัพย์ของชุมนุมสหกรณ์ต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการดำเนินการที่มีอยู่ทั้งหมดในขณะนั้นเป็นเอกฉันท์ และต้องได้รับความเห็นชอบจากที่ประชุมใหญ่ด้วย

การลงมติเห็นชอบของที่ประชุมใหญ่ตามความในวรรคแรก ให้ถือเสียงข้างมากของผู้แทนสหกรณ์สมาชิกที่อยู่ในที่ประชุมและครบเป็นองค์ประชุม

หมวด 10

ข้อเปิดเสรี

ระเบียบของชุมนุมสหกรณ์

ข้อ 102 ระเบียบของชุมนุมสหกรณ์ ให้คณะกรรมการดำเนินการมีอำนาจกำหนดระเบียบต่าง ๆ เพื่อดำเนินการให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์แห่งข้อบังคับนี้ และเพื่อความสะดวกในการปฏิบัติงานของชุมนุมสหกรณ์ รวมทั้งในข้อต่อไปนี้

- (1) ระเบียบว่าด้วยการรับเงินฝากจากสหกรณ์สมาชิก
- (2) ระเบียบว่าด้วยการรับเงินฝากจากสหกรณ์อื่น
- (3) ระเบียบว่าด้วยการรับเงินฝากจากสมาคมอาปนกิจสงเคราะห์
- (4) ระเบียบว่าด้วยการให้เงินกู้แก่สหกรณ์สมาชิก
- (5) ระเบียบว่าด้วยการให้เงินกู้แก่สหกรณ์อื่น
- (6) ระเบียบว่าด้วยการรับจ่ายและเก็บรักษาเงิน
- (7) ระเบียบว่าด้วยข้อบังคับเกี่ยวกับการทำงาน
- (8) ระเบียบว่าด้วยเจ้าหน้าที่และลูกจ้างของสหกรณ์
- (9) ระเบียบว่าด้วยการใช้ทุนสาธารณประโยชน์
- (10) ระเบียบว่าด้วยที่ปรึกษา
- (11) ระเบียบอื่น ๆ ที่คณะกรรมการดำเนินการเห็นสมควรกำหนดไว้ให้มี เพื่อสะดวกและ

เป็นแนวทางในการปฏิบัติงานของชุมนุมสหกรณ์

ระเบียบใน (1) (2) (3) (5) ต้องได้รับความเห็นชอบจากนายทะเบียนสหกรณ์ก่อนจึงจะใช้บังคับได้

ส่วนระเบียบอื่นเมื่อคณะกรรมการดำเนินการกำหนดใช้แล้วให้ส่งสำเนาให้นายทะเบียนสหกรณ์ และกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ทราบ ภายในสามสิบวัน

ข้อ 103 การดำเนินคดีเกี่ยวกับความเสียหาย ในกรณีที่ทรัพย์สินของชุมนุมสหกรณ์ถูกยักยอก หรือเสียหายโดยประการใด ๆ ก็ดี หรือในกรณีที่ชุมนุมสหกรณ์เรียกคืนเงินกู้ตามข้อ 17 และข้อ 102 (4)(5) แต่มิได้รับชำระตามเรียกก็ดี คณะกรรมการดำเนินการต้องร้องทุกข์ หรือฟ้องคดีภายในกำหนดอายุความ

ข้อ 104 การตีความในข้อบังคับ ถ้ามีปัญหาเกี่ยวกับการตีความในข้อบังคับข้อใด ให้คณะกรรมการดำเนินการ เสนอปัญหานั้นต่อนายทะเบียนสหกรณ์เพื่อขอคำวินิจฉัย และให้ชุมนุมสหกรณ์ถือปฏิบัติตามคำวินิจฉัยนั้น

หมวด 11

การแก้ไขเพิ่มเติมข้อบังคับ

ข้อ 105 การแก้ไขเพิ่มเติมข้อบังคับ จะกระทำได้อีกแต่โดยหลักเกณฑ์และวิธีการดังต่อไปนี้

(1) ต้องกำหนดในระเบียบวาระการประชุมใหญ่เป็นเรื่องหนึ่งโดยเฉพาะ และให้แจ้งไปยังสหกรณ์สมาชิกพร้อมหนังสือแจ้งระเบียบวาระการประชุมใหญ่

(2) คณะกรรมการดำเนินการจะเสนอวาระแก้ไขเพิ่มเติมข้อบังคับได้ เมื่อมีการพิจารณาเรื่องที่จะขอแก้ไขเพิ่มเติมในที่ประชุมคณะกรรมการดำเนินการ โดยมติให้แก้ไขเพิ่มเติมข้อบังคับนั้น ให้ถือเสียงไม่น้อยกว่าสองในสามของจำนวนกรรมการดำเนินการที่มีอยู่ทั้งหมดในขณะนั้น

กรณีที่ผู้แทนสหกรณ์สมาชิกไม่น้อยกว่าหนึ่งในห้าของจำนวนผู้แทนสหกรณ์สมาชิกทั้งหมด หรือไม่น้อยกว่าหนึ่งร้อยคน ลงลายมือชื่อทำหนังสือร้องขอต่อคณะกรรมการดำเนินการ ก่อนการประชุมใหญ่ ไม่น้อยกว่าสามสิบวันให้แก้ไขเพิ่มเติมข้อบังคับก็ย่อมทำได้ โดยต้องระบุข้อความ ที่ขอแก้ไขเพิ่มเติมพร้อมด้วยเหตุผล

(3) การพิจารณาวาระการแก้ไขเพิ่มเติมข้อบังคับ ให้กระทำได้อีกแต่เฉพาะในการประชุมใหญ่ ที่มีองค์ประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนผู้แทนสหกรณ์สมาชิกที่มาประชุม หรือมีองค์ประชุมไม่น้อยกว่าหนึ่งร้อยคน แล้วแต่กรณี

(4) ข้อบังคับที่นายทะเบียนสหกรณ์รับจดทะเบียนแล้ว หากยังไม่ได้กำหนดระเบียบหรือคำสั่งให้สอดคล้องกัน ก็ให้นำความที่ได้กำหนดไว้ในข้อบังคับแล้วนั้นมาบังคับใช้และให้ผู้เกี่ยวข้องถือปฏิบัติ

ข้อ 106 การจำหน่ายทรัพย์สินเมื่อชุมนุมสหกรณ์ต้องเลิก เมื่อชุมนุมสหกรณ์ต้องเลิก และได้จัดการชำระบัญชีโดยจำหน่ายทรัพย์สินตามกฎหมายว่าด้วยสหกรณ์ ตลอดทั้งจ่ายเงินรับฝากพร้อมด้วยดอกเบี้ย และชำระหนี้สินอื่น ๆ ของชุมนุมสหกรณ์เสร็จสิ้นแล้ว ปรากฏว่าชุมนุมสหกรณ์มีทรัพย์สินเหลืออยู่เท่าใด ให้ผู้ชำระบัญชีจ่ายตามลำดับดังต่อไปนี้

- (1) จ่ายคืนเงินค่าหุ้นให้แก่สหกรณ์สมาชิกไม่เกินมูลค่าหุ้นที่ชำระแล้ว
- (2) จ่ายเป็นเงินปันผลตามหุ้นที่ชำระแล้ว แต่ไม่เกินอัตราที่นายทะเบียนสหกรณ์กำหนด
- (3) จ่ายเป็นเงินเฉลี่ยคืนตามข้อ 40 (2)

เงินที่จ่ายตามข้อ (2) และ (3) เมื่อรวมทั้งสิ้นต้องไม่เกินยอดรวมแห่งจำนวนเงินกำไรสุทธิ ที่ชุมนุมสหกรณ์หาได้ในระหว่างปีที่เลิกสหกรณ์กับทุนรักษาสถาบันเงินปันผลที่ถอนไปตามข้อ 40 (4) ในปีนั้น

ถ้ายังมีทรัพย์สินเหลืออยู่อีกให้โอนให้แก่สหกรณ์อื่น หรือสันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทยตามมติของที่ประชุมใหญ่ หรือด้วยความเห็นชอบของนายทะเบียนสหกรณ์ ในกรณีที่ไม่ว่าจะเรียกประชุมใหญ่ได้ภายในสามเดือนนับแต่วันที่ชำระบัญชีเสร็จ

ข้อ 107 ในกรณีที่ข้อบังคับนี้มีได้กำหนดข้อความเรื่องใดไว้²⁴ ให้ชุมนุมสหกรณ์รับบทบัญญัติที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยสหกรณ์ ตลอดจนคำสั่งระเบียบ หรือคำแนะนำของนายทะเบียนสหกรณ์มาใช้เป็นส่วนหนึ่งแห่งข้อบังคับนี้ด้วย

บทเฉพาะกาล

²⁵**ข้อ 108** นับแต่วันที่ข้อบังคับนี้ใช้บังคับ ระเบียบใดซึ่งชุมนุมสหกรณ์ถือใช้ก่อนวันที่ข้อบังคับนี้ถือใช้และไม่ขัดหรือแย้งกับข้อบังคับนี้ ให้ถือตามระเบียบนั้นไปก่อน จนกว่าจะได้กำหนดระเบียบขึ้นถือใช้ใหม่

ตามข้อบังคับนี้

ลงชื่อ.....ประธานกรรมการ
(.....)

ลงชื่อ.....เลขาธิการ
(.....)

²⁴ ถือปฏิบัติตามนายทะเบียนสหกรณ์ ตามหนังสือกรมส่งเสริมสหกรณ์ ที่ กษ 1115/7608 ลงวันที่ 22 ธันวาคม 2565 เรื่อง การพิจารณารับจดทะเบียนข้อบังคับ กรณีไม่กำหนดข้อความ “ข้อ ... ในกรณีที่ข้อบังคับนี้มีได้กำหนดข้อความเรื่องใดไว้ ให้สหกรณ์รับบทบัญญัติที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยสหกรณ์ ตลอดจนคำสั่ง ระเบียบ หรือคำแนะนำของนายทะเบียนสหกรณ์มาใช้เป็นส่วนหนึ่งแห่งข้อบังคับนี้ด้วย”

²⁵ ใช้สำหรับการแก้ไขเพิ่มเติมข้อบังคับใหม่ ชุมนุมสหกรณ์ที่จัดตั้งใหม่ให้ตัดออก

เหตุผล ที่ต้องยกเลิกข้อบังคับเดิมและใช้ข้อบังคับฉบับนี้แทน

.....

.....

.....

.....

.....